

**ELINKEINOELÄMÄN
TUTKIMUSLAITOS**

VUOSIKERTOMUS 2015

Sisältö

3	Toimitusjohtajan katsaus
4	Elinkeinoelämän tutkimuslaitos vuonna 2015
4	Lukuisia tutkimusraportteja julkaistiin
8	Ennusteita useille aikaväleille
10	Useita tutkimushankkeita meneillään
13	Tutkimustuloksille haetaan vaikuttavuutta
14	Hallinto ja talous
16	Liitteet
16	1 Kannatusyhdistyksen valtuuskunta ja hallitus
17	2 Johto ja henkilöstö
18	3 ETLAn sarjoissa ilmestyneet julkaisut
20	4 Artikkelit ja julkaisut muissa kuin ETLAn sarjoissa
22	5 Seminaareja ETLAssa
23	6 Esitelmiä ja alustuksia
29	7 Asiantuntijatehtävät
31	8 Tuloslaskelma ja tase

Toimitusjohtajan katsaus

Suomen taloustilanne jatkui vaikeana vuonna 2015. Vaikka kokonaistuotanto ylitti hieman edellisen vuoden tason, työllisyys supistui ja työttömyys kasvoi. Julkisen talouden alijäämä pysyi noin 3 prosenttina bruttokansantuotteesta ja velkasuhde heikkeni.

Talouspolitiikan kannalta keskeinen asia oli uuden hallituksen muodostaminen eduskuntavaalien jälkeen. ETLA esitti jo vakiintuneeseen tapaan näkemysensä hyvästä talouspolitiikan linjasta vuoden alussa julkaisussa *”Muistioita tulevalle hallitukselle”*.

Näimme finanssipolitiikan maltillisen kiristämisen välttämättömäksi velkaantumiskehityksen hillitsemiseksi. Korostimme kustannuskilpailukyyn kohentamista, pitkän ajan kasvuedellytysten vahvistamista mm. koulutus- ja innovaatiopanostuksista huolehtimalla ja sääntelyä yksinkertaistamalla sekä työmarkkinoiden toimintamekanismien parantamista niin, että työllistymisen edellytykset vahvistuisivat ja työvoima ohjautuisi mahdollisimman tehokkaasti tuotaviin töihin. Muistutimme julkisen palvelutuotannon, erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden tehostamisen välttämättömyydestä.

Uuden hallituksen ohjelma vastasi varsin hyvin ETLAn suosituksia. Selvä poikkeama tosin oli säästötoimien kohdentuminen merkittävästi myös koulutuksen ja tutkimuksen varoihin, mitä on huono asia pidemmän ajan kasvun näkökulmasta. Tavoitteita suurempi kysymysmerkki on ohjelman toimeenpano. Kustannuskilpailukyyn parantaminen ja työmarkkinoiden uudistukset ovat edenneet hitaasti, eikä lopputuloksesta ole vielä varmuutta. Myös sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen täsmällinen muoto on yhä epäselvä.

ETLAn tutkimukset tuottivat myös vuonna 2015 runsaasti tietoa, joka on auttanut ymmärtämään talouden muutosilmiöitä ja antanut pohjaa talouspoliittikkatoimien suunnittelulle. Tietoa on saatu mm. työmarkkinoiden murroksesta ja finanssipolitiikan kysymyksistä. Talouspolitiikkaa koskevassa, ajoittain jopa ilmeiset tosiasiat kiistävässä keskustelussa ETLA on pyrkinyt pitämään esillä ”isoa kuvaa”: kilpailukyvyn korjaamisen, rakennemuutoksen tukemisen ja vastuullisen julkisen talouden hoidon välttämättömyyttä. Olemme pyrkineet auttamaan toteuttamiskelpoisten uudistusten hahmottamisessa.

Taloudellisesti haastavassa toimintaympäristössä ETLA on onnistunut vähintään kohtuullisesti. Laitos on menestynyt varsin hyvin kilpailussa tutkimusrahoituksesta. Erityisen tyytyväisyyden aihe on se, että ETLA on yhteistyökumppaneineen onnistunut hankkimaan kansainvälistä tutkimusrahoitusta esimerkiksi EU:n Horizon 2020 -ohjelmasta. Menestystä voi pitää osoituksena ETLAn tutkimustoiminnan korkeasta tasosta.

Vuosi 2015 jäi ETLAn viimeiseksi Lönnrotinkadulla, jossa laitoksen toimitilat olivat vuodesta 1977, eli lähes 40 vuotta. Kiinteistö uudistetaan korkeatasoiseksi hotelliksi. Uudet tilat Arkadiankadulla ovat ensikokemuksen perusteella oikein toimivat. Vuokratiloihin siirtyminen asettaa toisaalta uusia vaatimuksia taloudenpidolle. Myynnistä saaduille varoille on saatava kunnan tuotto, mikä ei nykyisissä oloissa ole kovin helppoa.

Vuosi 2016 on ETLalle juhluvuosi. Elokuussa tulee kuluneeksi 70 vuotta siitä, kun ETLAn edeltäjä Taloudellinen Tutkimuskeskus aloitti toimintansa. Keskeinen syy sen perustamiselle oli tilastotiedon puute. Taloustilastoissa oli aukkoja, joiden paikkaamiseen tarvittiin myös yksityisen tutkimuslaitoksen panosta. Nyt perustilastointi on kunnossa, mutta analyysin tarve on vain kasvanut. Tutkimuslaitoksien odotetaan jäsensävän koko ajan muuttuvan talouden toimintaa niin, että joskus jopa kaoottiselta vaikuttavaa kehitystä voidaan paremmin ymmärtää ja ohjata. Siinä on ETLalle haastetta tulevillekin vuosikymmenille.

Kiitän rahoittajiamme luottamuksesta, yhteistyökumppaneitamme korvaamattomasta panoksesta tutkimushankkeiden valmistumiseen sekä ETLAn henkilöstöä innostuksesta ja ahkerasta työstä laitoksen menestyksen eteen. Tästä on hyvä jatkaa avoimin mielin eteenpäin.

Vesa Vihriälä
toimitusjohtaja

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos vuonna 2015

LUKUISIA TUTKIMUSRAPORTTEJA JULKAISTIIN

Työttömyysputki vaarantaa työeläkeuudistuksen tavoitteiden toteutumisen

Eläkeuudistus pidentää työuria, tasoittaa tuloeroja ja vahvistaa työeläkejärjestelmän ja julkisen talouden kestävyttä. Uudistuksen vaikutus työuriin ja sitä kautta julkisen talouden kestävyteen saattaa kuitenkin jäädä tavoiteltua pienemmäksi. Tämä johtuu erityisesti työttömyysputken säilymisestä, ilmenee 12. tammikuuta julkaistusta Jukka

Lassilan, Niku Määttäsen ja Tarmo Valkosen tutkimuksesta, jossa arvioidaan työmarkkinajärjestöjen syksyllä 2014 sopiman työeläkeuudistuksen vaikutuksia työeläkejärjestelmään, julkisen talouden kestävyteen, kansantalouteen ja tulonjakoon.

Työmarkkinajärjestöjen sopimaa eläkeuudistusta tulisikin täydentää kytkemällä työttömyysputken alaikäraja van-

huuseläkkeen alaikärajaan, tutkijat ehdottivat. Näin voitaisiin varmistaa uudistuksen tavoitteiden saavuttaminen.

Tutkimus *”Työeläkeuudistus 2017 – vaikutukset työuriin, tulonjakoon ja julkisen talouden kestävyteen”* julkaistiin valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarjassa numerolla 1/2015.

Ranskassa parhaat T&K-verokannustimet

Ranskan nuorilla innovatiivisilla yrityksillä on Euroopan parhaat tutkimus- ja kehitystoiminnan verokannustimet, arvioi kahdeksan eurooppalaisen tutkimuslaitoksen ryhmä 19. tammikuuta julkistetussa selvityksessä. Konsortio arvioi T&K-verokannustimia Euroopan komission Verotus ja tulliliitto -pääosaston toimeksiannosta. Selvitystyötä koordinoi hollantilainen CPB, ja Suomesta ryhmään kuului ETLA.

Verokannustimia arvioitiin tieteellisiin tutkimuksiin perustuvilla kriteereillä. Kaikkiaan niitä oli 20.

Selvitys *”A Study on R & D Tax Incentives”* (Taxation Papers Working Paper N. 52 – 2014) on saatavilla komission verkkosivuilta.

ETLA hyödynsi selvityksen tuloksia alkuvuonna 2016 päättyneessä hankkeessa, jossa arvioitiin Suomessa vuonna 2013–2014 voimassa ollutta T&K-verotukijärjestelmää.

Öljyn hinta ja uudistukset ratkaisevat Venäjän merkityksen Suomen elinkeinoelämälle

Suomen Venäjän-viennin näkymät ovat lyhyellä aikavälillä heikot. Pitkällä aikavälillä Venäjän markkinoilla on kuitenkin merkittävä potentiaali suomalaiselle vientituotannolle ja investoinneille, arvioitiin 25. helmikuuta julkistetussa tutkimuksessa *”Öljyn hinta ja uudistukset ratkaisevat – Venäjän merkitys Suomen elinkeinoelämälle”* (ETLA B266).

Tutkijat Ville Kaitila ja Markku Kotilainen arvioivat, että Venäjän taloudelliseen kehitykseen vaikuttavat pitkällä aikavälillä keskeisesti energian hinnan kehitys ja Venäjän talouden kyky tuotannollisen perustansa vahvistamiseen. Tuote- ja prosessi-innovaatiot sekä tuotannollisen toiminnan kehittäminen ja tuottavuuden kohottaminen edellyttävät rakenteellisia uudistuksia ja taloudellisen toiminnan vapauttamista sekä myönteistä investointi-ilmapiiiriä ja suoria ulkomaisia sijoituksia.

Tutkimushankkeen rahoitti Teollisuuden ja työnantajien (TT) säätiö.

Aineeton arvo säilyy, vaikka yritykset kaatuvat

Suomen biosektorin arvonalisäys on kasvanut yli kymmenen kertaa nopeammin kuin teollisuus keskimäärin, ilmenee tutkimusraportista *”Raiders of Lost Value”* (ETLA B267), joka julkistettiin 24. maaliskuuta. Raportin kirjoittajat ovat Annu Kotiranta, Martti Kulvik, Sirpa Maijanen, Antti Tahvanainen, Leopoldo

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos vuonna 2015

Trieste, Giuseppe Turchetti ja Marja Tähtinen. Hankkeen rahoitti Tekes.

Kirjoittajista Leopoldo Trieste toimii tutkijana ja Giuseppe Turchetti professorina Scuola Superiore Sant'Annassa, joka sijaitsee Pisassa Italiassa.

Tutkimuksessa seurattiin Suomesta kadonneiden bioteknologiayhtiöiden aineettoman pääoman luomaa arvonlisää. Tutkijat havaitsivat, että 18 kadon-

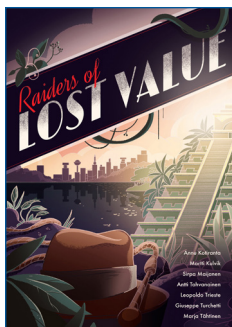
neen yhtiön jäljiltä löytyi yli miljardin euron arvoinen perintö, joka perustui niissä luotuun aineettomaan pääomaan.

Tutkimus- ja kehitystoimintaan perustuvat alat kuten bioteknologia ovat riskialttiita. Onnistuessaan bioteknologia on tuottanut merkittäviä tuloksia kuluttajille ja jättipotteja raahoittajille, mutta myös alan riskit ovat realisoituneet monien epäonnistumisten myötä. Yri-

tyksen kaatuminen ei kuitenkaan ole tarkoittanut arvonluonnin kadottamista. Tosin ETLAn tutkimuksen mukaan merkittävä osa syntyneestä taloudellisesta arvosta on siirtynyt Suomen rajojen ulkopuolelle.

Tutkimusraportin julkistamisseminaarissa Juho Nyman Tempo Economics Oy:stä puhui aineettoman pääoman siirtymisestä ja tutkimuksen tekijöistä Giuseppe Turchetti, Martti Kulvik ja Annu Kotiranta alustivat aineettoman pääoman kierrätyksestä. Seminaarin ohjelmassa oli myös paneelikeskustelu, johon osallistuivat Kone Oyj:n muotoilujohtaja Anne Stenros ja Forendo Pharma Oy:n toimitusjohtaja Risto Lammintausta.

Samassa seminaarissa julkistettiin myös tutkimus ”Suuret yritykset pienessä kansantaloudessa” (ETLA Muistio 30). Sen mukaan Suomen suurimpien yritysten toiminta heijastuu koko talouden kehitykseen. Arvonlisällä mitattuna suurimmat 10 yritystä muodostavat monipuolisen joukon, johon kuuluu omistuspohjaltaan erilaisia yrityksiä eri toimialoilta. Tutkimuksen tekivät Jyrki Ali-Yrkkö, Juri Mattila, Timo Seppälä ja Petri Rouvinen. Hankkeen rahoitti niin ikään Tekes.

Vuonna 2013 Top 10 -yritysten tuottama arvonlisäys oli 6,5 % Suomen bruttokansantuotteesta. Nii- den tuottavuuden taso ja kasvuvauhti olivat olleet huomattavasti korkeammat kuin yritysten keskimäärin. Valtaosassa suurimmista yrityksistä nopea tuotavuuskasvu oli tosin saavutettu enemmän kustannusäästöillä kuin arvonlisän kasvulla.

Cleantech-sektorin kasvu edellyttää uusiutumiskykyä

Suomen cleantech-sektorin kivijalka on valmistavassa teollisuudessa, kuluttajille suunnatut innovaatiot ovat harvassa ja teollisuuden uudistumisen ytimen – pienten ja keskisuurten yritysten – taloudellinen tilanne on vähintäänkin hälyttävä. Maailmalla alan edelläkävijät kehittävät digitaalisia ratkaisuihin nojavia kuluttajapalveluita. Riskinä on, että Suomi jää jälkeen globaalista markkinakehityksestä.

Tulokset käyvät ilmi 26. maaliskuuta julkistetusta ETLAn, Michiganin yliopiston ja Demos Helsingin tutkimuksesta, jossa selvitetään kaupallisen cleantechin tilannetta Suomessa. Tutkimuksessa arvioidaan cleantechin eri sektoreita, yritysten arvonlisäystä, taloudellista menestystä ja aineettoman pääoman muodostusta.

Tutkimuksen mukaan suomalaisen cleantechkentän uudistuminen vaatii toimenpiteitä, jotka rikovat perinteiset toimialarajat. Kaivataan päättäväisyyttä ja kokeilunhalua luonnonvaroja älykkäästi hyödyntävien liiketoimintamallien kehittämiseen ja uusien sijoitusten houkuttelemiseen.

Annu Kotiranta, Antti-Jussi Tahvanainen, Peter Adriaensin ja Maria Ritolan tutkimusraportti ”From Cleantech to Cleanweb – The Finnish Cleantech Space in Transition” (ETLA Reports 43) liittyy ETLAn tutkimushankkeeseen ”Towards Value Capture and Investibility – A Roadmap for Finnish Cleantech”, jota johtaa professori Peter Adriaens University of Michiganin Ross School of Managementista. Vuonna 2014 käynnistyneen

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos vuonna 2015

hankkeen rahoitus tulee Tekesin FiDiPro (Finnish Distinguished Professor) -ohjelmasta. Hanke jatkuu vuoteen 2016.

Hankkeen tavoite oli kehittää uusi väline cleantech-sijoittamiseen. Erilaisia arvopapereita pake-toimalla pyritään sovittamaan yhteen innovatiivisten pk-yritysten monimuotoiset riskirahoitustarpeet ja suurten institutionaalisten sijoittajien tuotto-odotukset. Sitä kautta voidaan luoda edellytyksiä uusille poikkiteollisille arvoverkostoille, jotka avaavat teollisuuden ankkuroimialoille mahdollisuuksia hyödyntää cleantech-markkinoiden kasvua. Näin voidaan myös edistää teollisuuden markkinaehtoista uudistumista.

Tuhoaako vai luoko teollinen internet työpaikkoja?

Aalto-yliopiston, VTT:n ja ETLAn tutkijoiden mukaan teollisen internetin tuoma murros luo mahdollisuuden kasvattaa Suomen hyvinvointia ja tuottavuutta sekä tehdä Suomesta houkutteleva investointikohde. Työryhmä arvioi, että onnistuessaan teollisen internetin liiketoiminta toisi 12 miljardia euroa investointeja ja 48 000 työpaikkaa vuoteen 2023 mennessä.

Teollisen internetin mahdollisuuksia, vaikutuksia ja esteitä selvittänyt hanke Suomalainen teollinen

internet – haasteesta mahdollisuudeksi toteutettiin valtioneuvoston kanslian toimeksiannosta ja sen loppuraportti *”Suomi – teollisen internetin Piilaakso”* (Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja, 2015/4) julkistettiin 27. huhtikuuta. Raportissa piirretään kolme mahdollista kehityspolkua sille, miten teollinen internet muuttaa yhteiskuntaa, sekä määritetään 15 konkreettista toimenpidettä, joiden avulla Suomesta saadaan rohkea edelläkävijä teollisen internetin mahdollisuuksien hyödyntämisessä.

Toimistotyöntekijät sijoittuvat parhaiten muihin ammatteihin

Toimistotyöntekijöiden ja korkeammin koulutettujen osaaminen on siirrettävissä ammatista toiseen helpommin kuin teollisuustyöntekijöiden, ilmenee ETLAn tutkimuksesta, jossa selvitettiin, mihin työntekijät siirtyvät aloilta, joiden merkitys työllistäjänä pienenee. Rita Asplundin, Antti Kauhasen ja Pekka Vanhalan kirjoittama loppuraportti *”Ammattirakenteet murtuvat – Mihin työntekijät päätyvät ja miksi?”* (ETLA B268) julkistettiin 22. kesäkuuta.

Tutkimuksessa tunnistettiin kuusi supistuvaa ammattiryhmää: toimistotyöntekijät, konepaja- ja valimotyöntekijät, muut valmistustyöntekijät, puun- ja paperinjalostuksen prosessityöntekijät, kumi-, paperi- ja tekstiilityöntekijät sekä teollisuustuotteiden kokoonpanijat. Vuonna 1995 näissä ammateissa toimineiden työntekijöiden työmarkkina-aseman muutosta seurattiin vuoteen 2009 saakka.

Eritoten toimistotyöntekijät mutta myös muut valmistustyöntekijät sekä teollisuustuotteiden kokoonpanijat ovat siirtyneet vilkkaimmin pois supistuvan ammatin urapolulta. He ovat myös sijoittuneet kaikkein parhaiten sekä yksityisen että julkisen sektorin muihin ammatteihin tai yrittäjäksi. Etenkin konepaja- ja valimotöissä tai puun- ja paperinjalostuksen prosessitöissä olleiden vaihtoehdot ovat olleet pääosin kahdenlaisia: jatkaa omassa tai jossakin toisessa supistuvassa ammatissa tai siirtyä työelämän ulkopuolelle.

Kuntien väliset erot pitkäaikaishoidon tarpeessa kärjistyvät

Kuntien väliset erot ikärakenteessa kärjistyvät väestöennusteiden mukaan tulevaisuudessa. Pienissä kunnissa pitkäaikaishoidon tarve kasvaa huomattavasti enemmän kuin koko maassa keskimäärin.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos vuonna 2015

Eija Kaupin, Niku Määttäsen, Toni Salmisen ja Tarmo Valkosen tutkimuksessa *"Vanhusten pitkäaikaishoidon tarve vuoteen 2040"* (KAKS Tutkimus-julkaisu nro 90) arvioitiin, miten pitkäaikaishoidon tarve kehittyy Suomen kunnissa ja sote-uudistuskeskustelussa esillä olleilla alueilla. Tutkimuksen rahoitti KAKS – Kunnallissalan kehittämissäätiö. Se julkistettiin 31. elokuuta.

Tutkimuksessa selvitettiin, miten pitkäaikais-hoidosta aiheutuvat kustannukset jakautuisivat suhteessa alueiden taloudelliseen kantokykyyn riippuen siitä, jaettaisiinko Manner-Suomi viiteen vai kahteenkymmeneen järjestämisalueeseen.

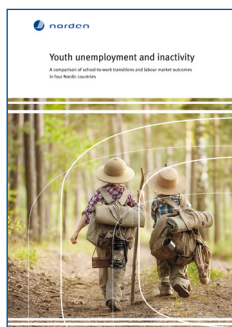
Koulutusjärjestelmä ei näytä vaikuttavan NEET-nuorten osuuteen aikuisiässä

Tutkimintoa suorittamattomien nuorten työmarkkina-asemaan vaikuttavat perhetaustasta riippumatta voimakkaasti polut, joita he ovat perusasteen jälkeen kulkeneet. Siten myös nuorten varhaisiin koulu- ja työmarkkinakokemuksiin sisältyy arvokasta informaatiota nuorisopolitiikan näkökulmasta, ilmenee Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittaman Nuorisotyöttömyys Pohjoismaissa -hankkeen loppuraportista *"A comparison of school-to-work transitions and labour market outcomes in four Nordic countries"*

(TemaNord, 2015:548). Syyskuussa julkistetun raportin ovat kirjoittaneet Karsten Albæk, Rita Asplund, Erling Barth, Lena Lindahl, Kristine von Simson ja Pekka Vanhala.

Raportissa todetaan myös, että aikuisiässä nuoret jakautuvat opiskeleviin ja työssäkäyviin sekä ns. NEET-nuoriin (Not in Education, Employment or Training) suurin piirtein samassa suhteessa kaikissa Pohjoismaissa.

Siten Pohjoismaiden erilaisten koulutusjärjestelmien ansioita pitäisi ehkä ensi sijassa arvioida sen perusteella, mikä vaikutus koulutuksella on ammattitaitoon ja tulonmuodostukseen.

Sopeutumiskyky muuttaa työn murroksen uhasta mahdollisuudeksi

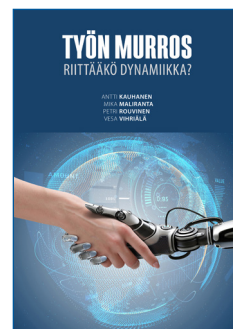
Suomi pystyy kääntämään teknologisen kehityksen aiheuttaman työn murroksen uhasta mahdollisuudeksi, arvioidaan Antti Kauhasen, Mika Malirannan, Petteri Rouvisen ja Vesa Vihriälän kirjoittamassa kirjassa *"Työn murros – Riittääkö dynamiikka?"* (ETLA B269). Taloudelta vaaditaan kuitenkin uudenlaista sopeutumiskykyä. Palkanmuodostusta pitää kehittää nykyistä joustavammaksi, ja rekrytointeihin liittyviä riskejä pienentää. Lisäksi pitää turvata menestyksellisten innovaatioiden perusedellytykset huolehtimalla osaamisesta ja tutkimuksesta. Kirja julkistettiin 8. lokakuuta.

Noin kolmasosan työvoimasta arvioidaan olevan ammateissa, joissa automatiikka ja tietotekniikka korvaavat ihmistyötä seuraavan 10–20 vuoden aikana. ETLAn tutkijoiden mukaan luku ei ole tavattoman suuri, jos sitä verrataan koko ajan menossa olevan rakennemuutoksen vauhtiin työmarkkinoilla. Joka vuosi 10–15 prosenttia työpaikoista on uusia, ja henkilöstö uusiutuu tätäkin nopeammin.

Jatkuvaa ja voimakasta rakennemuutosta on tapahtunut Suomen työmarkkinoilla jo pitkään. Työpaikkarakenteiden muutos on ollut keskeinen tuottavuutta lisäävä tekijä, jonka avulla teknologinen kehitys on muuntunut lisääntyneeksi hyvinvoinniksi. Näin on syytä olettaa olevan jatkossakin, kirjassa arvioidaan.

Ovatko Suomen Mittelstand-yritykset avain kasvuun?

Suomen Mittelstand-yrityksillä voi olla seuraavan kymmenen vuoden aikana positiivinen vaikutus koko kansantalouteen, jos hallituksen rakenneuudistukset onnistuvat. Elinkeinoelämän yleisten edellytysten parantamisen ja suomalaisen työn kilpailukykyyn kohentamisen ohella Mittelstand-yritykset näkevät kehittämistarpeita myynnissä, markkinoinnissa ja jakelukanavissa, joissa esiintyviä puutteita ne pitävät

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos vuonna 2015

myös tärkeinä kasvun esteinä, ilmenee Jyrki Ali-Yrkön ja Petri Rouvisen tutkimuksesta, jonka loppu-raportti ”Suomen Mittelstand – Löytyykö kasvu tästä yritys-joukosta?” (ETLA B270) julkistettiin 4. marraskuuta. Tutkimuksen rahoitti Teollisuuden ja Työnantajien (TT) säätiö.

Mittelstand-yrityksillä tarkoitetaan keskisuuria teollisuusyrityksiä ja -konserneja, joiden maailmanlaajuinen työllisyys on vähintään 250 mutta kuitenkin alle 500 henkilöä. Näitä yrityksiä on Suomessa 51. Ne ovat usein erikoistuneita ja kansainvälisiä sekä tavoittelevat maantieteellisen markkina-alueensa laajentamista todennäköisemmin kuin hieman pienemmät tai suuremmat yritykset.

Tutkijoiden mielestä on perusteltua väittää, että elinkeinoelämän yleisten edellytysten paraneminen ja suomalaisen työn kilpailukykyyn kohentaminen tunnusivat selvästi juuri Mittelstand-yritysten ryhmässä. Erityisesti Mittelstand-yrityksiin kohdistuvat politiikkatoimet eivät tutkijoiden mukaan ole perusteltuja. Mittelstand-yritykset näyttävät esimerkiksi kohtaan erityisen vähän rahoitusrajoitteita.

Tutkimusraportin julkistamisseminaarin ohjelmassa oli tutkimustulosten esittelyn ohella myös paneelikeskustelu, johon osallistuivat Helkama-Emotorin toimitusjohtaja Satu Helkama, Reiman toimitusjohtaja Elina Björklund ja Teknos Groupin toimitusjohtaja Paula Salastie.

ENNUSTEITA USEILLE AIKAVÄLEILLE

*ETLAn BKT-ennusteiden osuvuus
parhaimmasta päästä*

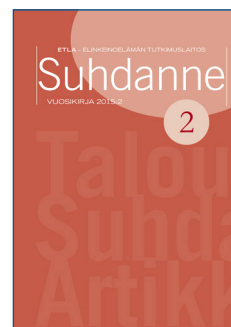
ETLA julkisti vuonna 2015 edellisten vuosien tapaan kaksi omaa suhdanne-ennustetta, 26. maaliskuuta ja 23. syyskuuta. Ennuksia Suomen kokonaistuotannon kasvusta alennettiin vuoden aikana kevään 0,5 prosentista syksyn 0,2 prosenttiin vuodelle 2015 ja kevään 1,6 prosentista syksyn 1 prosenttiin vuodelle

2016. Toteutunut kehitys oli syksyllä ennustettua parempi eli BKT kasvoi 0,5 prosenttia vuonna 2015.

Suhdanne-ennusteita tekevien pankkien ja tutkimuslaitosten ennusteet vuodelle 2015 vaihtelivat keväällä välillä 0,0–1,0 % ja syksyllä välillä -0,3–0,4 %, joten ETLAn ennusteen osuvuus oli parhaasta päästä.

Kevään suhdanne-ennusteen julkistamispäivänä järjestetyssä lounasseminaarissa keskusteltiin myös edessä olleen hallituskauden finanssipolitiikasta. Paneeliin osallistuvat johtokunnan neuvonantaja Lauri Kajanoja Suomen Pankista, ylijohtaja Jukka Pekkarinen valtiovarainministeriöstä sekä professori, talouspolitiikan arviointineuvoston puheenjohtaja Roope Uusitalo Jyväskylän yliopistosta.

Syksyn lounasseminaarissa asiantuntijapaneeli keskusteli aiheesta ”Miten Suomen kilpailukyky palautetaan?”. Paneeliin osallistuivat tutkimuspäällikkö Jorma Antila Metallityöväen liitosta, pääministerin talouspoliittinen neuvonantaja Markus Lahtinen Valtioneuvostosta sekä johtaja Jussi Mustonen Elinkeinoelämän keskusliitosta.

Suomen BKT:n odotetaan kasvavan hitaasti vuosina 2015–2035

ETLA teki vuonna 2015 myös pitkän aikavälin ennusteen, joka esitettiin Jyväskylän yliopiston kauppa- ja korkeakoulun järjestämässä Taloustutkijoiden XXXII kesäseminaarissa 10. kesäkuuta. Ennuste on julkaistu Kansantaloudellisen aikakauskirjan numerossa 3/2015.

Jakson 2015–2025 aikana ETLA ennakoii Suomen BKT:n kasvavan keskimäärin 1,5 prosentilla vuodessa. Julkisen talouden sopeuttaminen hidastaa kasvua jakson alkupuoliskon aikana. Vuosina 2025–2035 kokonaistuotannon määrän odotetaan kasvavan hieman nopeammin, keskimäärin 1,7 prosentilla vuodessa, kun julkisen talouden sopeuttamisprosessi on saatu päätökseen.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos vuonna 2015

EUROFRAMEn ennuste osui kohdalleen

Kymmenen riippumattoman eurooppalaisen tutkimuslaitoksen verkoston EUROFRAMEn vuotuinen raportti Economic Assessment of the Euro Area: Winter 2014/2015 julkistettiin 30. tammikuuta. Raportissa julkistetussa ennusteessa EUROFRAME ennakoii euroalueen BKT:n kasvuksi 1,5 prosenttia vuonna 2015 ja 1,9 prosenttia vuonna 2016. Vuonna 2015 toteutunut kasvu oli 1,6 %. Euron arvon aleneminen ja raakaöljyn alhainen hinta tukivat euroalueen talouden toipumista, kuten EUROFRAME arvioi. ETLA on verkoston jäsen, ja osallistui ennusteen laatimiseen.

Raportti sisälsi ennusteen lisäksi myös arvion raakaöljyn hinnan laskun taloudellisista vaikutuksista, jonka tekemiseen osallistui ETLAn Paavo Suni. Sen mukaan teollisuusmaiden kasvuvauhti voisi nousta jopa prosenttiyksiköllä, jos öljyn hinnan lasku jäisi pysyväksi. Väliaikaisen laskun vaikutukset kasvuun arvioitiin huomattavasti vähäisemmiksi.

EUROFRAME-ryhmä on tehnyt yhteisiä ennusteita euroalueelle vuodesta 2001. Vuosina 2005–2007 ennusteiden ja politiikka-arvioiden tekemistä rahoitti EU:n komissio, ja raportti julkaistiin kahdesti vuodessa. Vuodesta 2008 lähtien raportti on julkaistu kerran vuodessa.

ETLA osallistuu myös euroalueen suhdannekehitystä ennakoivan Eurogrowth-indikaattorin tuottamiseen. Kommentti indikaattorin ennakoimasta kehityksestä julkaistaan EUROFRAMEn verkkosivuilla kuukausittain.

EUROFRAME-ryhmä on vuodesta 2004 alkaen järjestänyt vuosittain myös konferenssin jostain euroaluetta koskevasta kiinnostavasta aiheesta. Kesäkuussa Wienissä järjestetyssä 12. konferenssissa käsiteltiin hidastuneen kasvun aiheuttamia pitkän aikavälin haasteita. Markku Kotilainen edustaa ETLAa konferenssiin tarjottavia papereita arvioivassa tiedellisessä komiteassa.

EUROFRAME-ryhmään kuuluvat ennuste- ja tutkimuslaitokset ovat CASE (Puola), CPB (Alankomaat), DIW Berlin (Saksa), ESRI (Irlanti), ETLA (Suomi), The Kiel Institute for the World Economy (Saksa), NIESR

(Iso-Britannia), OFCE (Ranska), PROMETEIA (Italia) ja WIFO (Itävalta).

Raaka-aineiden hintojen ennakoiminen haasteellista

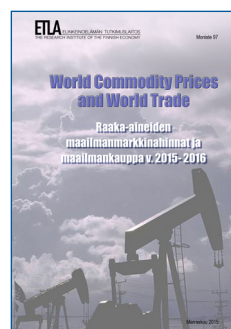
Raaka-aineiden hintakehityksen ennakoiminen osoittautui vuonna 2015 varsin haasteelliseksi. Erityisesti öljyn hintaennusteet osoittautuivat liian optimistisiksi, ja toteutuneet hinnat jäivät selvästi ennustettua alhaisemmiksi. ETLA on mukana Euroopan ennustelaitosten liiton AIECEn maailmankaupan ja raaka-ainemarkkinoiden työryhmässä, joka julkaisi vuonna kaksi ”World Commodity Prices and World Trade” -raporttia. Julkistukset tapahtuivat 28. toukokuuta ja 11. marraskuuta.

Öljyn hintakehitystä selitettiin raporteissa Kiinan talouskasvun hidastumisella ja perinteisten öljyntuottajamaiden pyrkimyksellä pitää kiinni markkinaosuuksistaan, kun liuskeöljyn tuotanto Yhdysvalloissa kasvatti tarjontaa. Hintojen aleneminen vaikutti lyhyellä aikavälillä odotettua vähemmän liuskeöljyn tuotantoon, mikä piti öljyn maailmanmarkkinahintoja ennakoitua alhaisempina.

Eurooppalaisten suhdanne-ennusteita tekevien tutkimuslaitosten yhdistys AIECE (Association d’Instituts Européens de Conjoncture Economique) on perustettu vuonna 1957. Yhdistyksessä on nelisenkymmentä varsinaista tai tarkkailijajäsentä paritakymmenestä maasta. Se tarjoaa foorumin jäsentensä väliselle tietojenvaihdolle muun muassa kahdesti vuodessa järjestettävissä yleiskokouksissa, joissa keskustellaan Euroopan suhdannetilanteesta yhden jäsenmaan johdolla valmistellun raportin pohjalta.

Google-hakujen hyödyntämistä ennakkoinnissa jatkettiin

ETLAn verkkosivuilla julkaistiin vuonna 2015 automaattisesti päivittyvää ennustetta nykyhetken ja lähitulevaisuuden työttömyysasteesta. Käytössä oleva

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos vuonna 2015

ETLAnow-malli tuottaa ennusteen päivittäin. Se hyödyntää reaaliaikaista tietoa Suomessa tehdyistä työttömyyteen liittyvistä Google-hauista sekä tuoreimpia tietoja työttömyydestä. Tätä ns. nowcastingia pyritään edelleen kehittämään. Ensimmäisessä vaiheessa laajennettiin työttömyysaste-ennusteiden maantieteellistä kattavuutta yhteistyössä muiden EU-maiden tutkimuslaitosten kanssa. Vuoden 2016 aikana automaattisesti päivittyvät ennusteet ovat saatavissa kaikille 28 EU:n jäsenmaalle.

Helsingin yliopiston Valtiotieteellinen tiedekunta palkitsi ETLAn tutkijan Joonas Tuhkurin ETLAnow-hankkeeseen liittyvän pro gradu -tutkielman *"Big Data – Do Google Searches Predict Unemployment"* parhaana kansantaloustieteen pro gradu -tutkielmana vuonna 2015.

Pro gradu -tutkimuspalkinnot myönnettiin vuonna 2015 yhdelle laudatur- tai eximia cum laude approbatur -arvosanan saaneelle opiskelijalle jokaisesta tiedekunnan kolmestatoista oppiaineesta.

Tutkimuspalkinnot luovutettiin Helsingin yliopiston Valtiotieteellisen tiedekunnan valmistajaisjuhlassa 11. joulukuuta.

USEITA TUTKIMUSHANKKEITA MENEILLÄÄN

ETLA johtaa kansainvälistä tutkimushanketta EU:n finanssipolitiikan koordinaatiosta

ETLAn johtama eurooppalaisten tutkimuslaitosten ja yliopistojen ryhmä sai alkuvuodesta EU:n Horizon 2020 -ohjelmasta rahoituksen tutkimushankkeelle, jossa tutkitaan finanssipoliittisen koordinaation tarvetta Euroopan unionissa, arvioidaan EU:n talouspoliittiseen säännöstöön tehtyjen uudistusten johdonmukaisuutta, ja pyritään tunnistamaan toimia, joilla säännöstössä mahdollisesti olevat aukot voitaisiin sulkea.

Tavoitteena on myös selvittää, miten finanssipolitiikan yhteisten sääntöjen ja talouspolitiikan kansallisten strategioiden suunnittelussa pitäisi ottaa huomioon talouskehitykseen liittyvä yleinen epävarmuus ja kansallisten finanssipoliittisten toimien vaikutukset muihin jäsen maihin.

Hankkeen nimi on *"Fiscal Rules and Strategies under Externalities and Uncertainties"* eli lyhyesti

FIRSTRUN, ja se jatkuu kevääseen 2018. Hanketta vetää Niku Määttä.

Horizon 2020 -ohjelman rahoitus on kansainvälisesti hyvin kilpailtua ja rahoituspäätökset perustuvat tieteelliseen vertaisarviointiin. ETLalla on hankkeessa seitsemän eurooppalaista kumppania eli London School of Economics (LSE) ja National Institute of Economic and Social Research (NIESR) Isosta-Britanniasta, Centre for European Policy Studies (CEPS) Belgiasta, Institute for Advanced Studies (IHS) Itävallassa, Guido Carli University (LUISS) Italiasta, Center for Social and Economic Research (CASE) Puolasta, sekä Institute of Economic Research (IER) Slovakiasta.

ETLA-BRIE-yhteishankkeessa tutkitaan digitaalisia alustoja

ETLAn vuonna 2001 alkanut yhteistyö University of Californian Berkley Roundtable of International Economy -yksikön kanssa jatkuu tutkimushankkeessa *"Work and Wealth in the Era of Digital Platforms"* (Työ ja varallisuus digitaalisten alustojen aikana). Hanke päättyy vuonna 2018, ja sitä rahoittaa Tekes.

Digitaalisilla alustoilla tarkoitetaan Applen ja Googlen sovelluskauppojen sekä Spotifyn, YouTube:n ja Uberin kaltaisia pilvipalveluita, joilla on ollut merkittävä maailmanlaajuinen vaikutus sekä hyödykettä työvoimamarkkinoilla. ETLAn ja BRIEn yhteishankkeessa tutkitaan digitaalisten alustojen kehitystä sekä Euroopassa että Amerikassa. Tavoitteena on, että hanke tukee liiketoimintastrategioiden ja kansallisen elinkeinopolitiikan muovaamista molemmin puolin Atlanttia.

ETLassa hanketta vetää Petri Rouvinen, BRIEssä John Zysman ja Martin Kenney. John Zysman on University of Californian valtio-opin professori Berkleysä ja BRIEn johtaja. Martin Kenney on University of Californian professori Davisissa ja BRIEn vanhempi projektijohtaja.

Arvoverkkoja tutkitaan suomalais-ruotsalaisena yhteistyönä

Vuoden 2016 lopulle jatkuu Tekesin rahoittama Etlatiedon hanke *"Intangibles and International*

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos vuonna 2015

Sourcing". Yhteistyökumppanina hankkeessa on ruotsalaisen Royal Institute of Technology KTH:n Centre of Excellence for Science and Innovation Studies. Hanketta vetää Petri Rouvinen.

Tutkimushankkeessa pyritään hahmottamaan, miten Suomen ja Ruotsin asema maailmanlaajuisissa arvoverkoissa on muuttumassa. Erityisen kiinnostuksen kohteena on arvoketjujen kansainvälistymisen vaikutus kansalliseen tietämyspääomaan. Hankkeessa tutkitaan, miten yksittäisten yritysten sisäistä ja ulkoista tietämyspääomaa voidaan havaita ja mitata, ja mikä on tietämyspääoman vaikutus yksittäisten yritysten uudistumiseen, tuottavuuteen, työllistävyyteen, kilpailukykyyn ja kasvuun.

Toisessa, Valtioneuvoston kanslian rahoittamassa *"Suomi arvoketjuissa"* -hankkeessa selvitetään, mikä merkitys globaaleilla arvoketjuilla on Suomelle ja millaisiin arvoketjuihin Suomi on kytkeytynyt. Lisäksi analysoidaan Suomen asemaa näissä ketjuissa ja sitä, missä määrin Suomi vie ja tuo välituotteita, joita käytetään panoksina lopputuotteiden teossa. Aineistona käytetään tuoreita kansainvälisiä panos-tuotos -tietokantoja, joita ei aiemmin ole Suomessa juurikaan hyödynnetty. Tavoitteena on, että tulokset avaavat uusia näkökulmia vientivetoisen kasvun mahdollisuuksiin ja rajoitteisiin sekä synnyttävät sitä kautta politiikkajohdopäätöksiä. Hanketta vetää Jyrki Ali-Yrkkö.

Tekesin rahoittama on niin ikään tutkimushanke *"Value Creation in Healthcare"* (Missä arvo syntyy terveydenhuollossa), jota vetää Martti Kulvik. Hankkeessa pyritään selvittämään, voidaanko terveydenhuollossa mitata arvon luontia teollisuudessa hyväksi havaitulla metodilla ja onko mittaaminen mielekästä? Viiden tapauselostuksen ja kansainvälisen pohdinnan sisältävä tutkimus on määrä julkistaa kesällä 2016.

Kilpailukykyyn osatekijöiden kartoitus jatkuu

Kilpailukyky-temaan liittyvää tutkimusta jatketaan TT-säätiön rahoittamassa hankkeessa *"Kilpailukyky ja tuotevalikoimat"*, joka jatkuu vuonna 2016. Hanke liittyy ETLAn laajaan ja monivuotiseen tutkimusohjelmaan, jossa keskitytään kilpailukykyyn kahteen keske-

nään yhteen kietoutuvaan osatekijään, johtamiseen ja tuotevalikoimiin. Meneillään olevassa hankkeessa tarkastellaan tuotevalikoimien merkitystä sekä kokonaistaloudellisesta että yritysten ja yritysdynamiikan näkökulmasta.

Norjan tutkimusneuvoston rahoittama hanke *"Staying Competitive: Challenges for a small open economy"* jatkuu vuoteen 2018. Hankkeessa tutkitaan vertailevasti työn tuottavuuden, palkkojen ja kannattavuuden kehitystä Norjassa, Ruotsissa, Suomessa ja Tanskassa. Fokus on yritystason dynamiikassa (ns. "luovassa tuhosssa") ja yritysten välisen hajonnan selvittämisessä.

Tekesin rahoittama ETLAn hanke *"Työntekijöiden liikkuvuus tiedon leviämisen ja luovan tuhon lähteenä"* jatkuu vielä vuonna 2016. Hankkeessa tarkastellaan yritys- ja henkilötason mekanismeja, joiden kautta innovaatiotoiminnan vaikutukset leviävät toimialoilla vahvistaen niiden tuottavuutta. Erityisesti keskitytään työntekijävirtoihin, jotka ovat kiinnostavia sekä ulkoisvaikutusten että niin sanotun luovan tuhon (eli tuottavuutta vahvistavan rakennemuutoksen) kannalta.

Kaikkia kolmea hanketta vetää Mika Maliranta.

Työmarkkinat ja palkanmuodostus edelleen tutkimuskohteena

Tekesin rahoittamassa hankkeessa *"Työpaikkainnovaatioiden ja joustavien työn muotojen vaikutus tuottavuuteen ja työhyvinvointiin"* arvioidaan, miten työntekijöiden osallistumista korostava johtaminen ja työnteon joustavat muodot vaikuttavat sekä tuottavuuteen että työntekijöiden subjektiiviseen kokemukseen työn palkitsevuudesta. Hanke jatkuu vuoden 2016 loppuun.

Suomen Akatemian rahoittama ETLAn tutkimushanke *"Ura- ja palkkadynameikka yritysten sisällä ja niiden välillä"* jatkuu vuoteen 2017. Hanke jakautuu kolmeen osa-alueeseen. Ensiksi siinä laajennetaan työntekijöiden urakehityksen analysointi myös työntekijöiden siirtymisiin yrityksestä toiseen. Toiseksi hankkeessa arvioidaan empiirisesti erilaisia ylennyksiin liittyviä teoreettisia malleja. Kolmannek-

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos vuonna 2015

si tutkitaan ylennysten ja alennusten pitkän aikavälin vaikutuksia. Hankkeessa käytetään yhdistettyä työn-tekijä-työnantaja -paneeliaineistoa.

TT-säätiön rahoittamassa tutkimushankkeessa selvitetään, miten palkanmuodostus on muuttunut Suomessa vuosina 2005–2014. Hanke päättyy vuonna 2016.

Kaikkia kolmea hanketta vetää Antti Kauhanen.

Pohjoismaisen ministerineuvoston rahoittaman hankkeen *”Effective social harmonization as a boost for employability in times of demographic changes”* tavoitteena on lisätä tietoa sosiaalisesta harmonisoinnista ja lisätä siihen liittyvää yhteistyötä Baltian sekä Keski- ja Itä-Euroopan maiden kesken. Mailla on työmarkkinoilla yhteisiä ongelmia kuten väestön nopea ikääntyminen tai koulutettujen nuorten muutto ulkomaille. Hanke jatkuu vuoden 2016 lopulle.

Alkuvuonna 2016 päättyy työ- ja elinkeinoministeriön rahoittama hanke *”Korkeakoulutettujen työtömyys ja työvoimapalvelujen käyttö”*.

Hankkeita vetää Rita Asplund.

Mikä on suurimpien yritysten vaikutus nykytilanteessa?

Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n rahoittamassa tutkimushankkeessa pyritään selvittämään, millainen on suurten yritysten ja erityisesti niiden investointien kokonaisvaikutus nykytilanteessa. Hankkeessa syvenytään siihen, mitkä ovat bkt:n näkökulmasta kansantalouden tärkeimmät yritykset ja mikä merkitys niillä on ollut Suomen talouden kehitykseen viime vuosina. Kokonaisvaikutusten selvittämiseksi mukaan otetaan niiden suoran vaikutuksen lisäksi myös oston kautta syntyvät kerrannaisvaikutukset. Hankkeessa tehdään myös case-analyysi Metsä Groupin suunnitteleman Äänekosken investoinnin välittömistä ja pitkäaikaisemmista vaikutuksista talouteen. Hanketta vetää Jyrki Ali-Yrkkö.

Millainen on Kiinan merkitys Suomelle tulevaisuudessa

TT-säätiön rahoituksella toteutetaan hanke *”Suomen ja Kiinan taloussuhteiden kehitysnäkymät”*. Tutki-

muksen tavoitteena on laatia ajantasainen selvitys Kiinan taloudesta, sen kansainvälisestä roolista ja erityisesti Suomen ja Kiinan taloudellisista suhteista. ETLAssa on aiemmin kartoitettu Suomen ja Venäjän sekä Suomen ja Yhdysvaltojen välisiä taloussuhteita. Laitoksessa on tehty myös Kiinaa koskevia tutkimuksia ja maan talouskehitystä seurataan aktiivisesti mm. Suhdanne-julkaisussa. Systemaattista selvitystä Suomen ja Kiinan taloussuhteista ei kuitenkaan ole aiemmin tehty ETLAssa eikä laitoksen ulkopuolella. Hanketta vetää Markku Kotilainen.

ETLA on mukana useissa VNK:n

Tutkimus- ja selvitystoiminnan hankkeissa

ETLA on mukana useissa vuonna 2016 jatkuvissa tutkimushankkeissa, joita rahoittaa Valtioneuvoston kanslian Tutkimus- ja selvitystoiminta.

Vuoden 2016 loppuun jatkuu VATTin ja ETLAn yhteishanke *”Yritysverotus, investoinnit ja tuottavuus”*. Hankkeen tavoitteeksi oli asetettu analysoida Suomen nykyisen yritysverojärjestelmän vaikutuksia yritysten investointipäätöksiin sekä laatia ehdotus Suomeen sopivasta yritysverojärjestelmästä, joka pyrkii ratkaisemaan investointien tasoon ja kohdentumiseen liittyvät ongelmat. ETLAssa hankkeesta vastaa Niku Määttänen.

Vuoden 2016 alkupuoliskon ajan jatkuu hanke *”Massadatasta liiketoimintaa ja tehokkaita julkisia palveluita”*. Kyseessä on ETLAn, Forum Viriumin, MDI:n, Business Law Finlandin ja Spark Legal Networkin yhteishanke. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jonka avulla massatietoihin perustuvia palveluja voidaan kehittää ilman, että kansalaisten tietosuojaa vaarantuu. Hankkeessa kartoitetaan massadatan hyödyntämistä suomalaisissa yrityksissä eri toimialoilla, sen käytön merkitystä ja liiketoimintapotentiaalia eri toimialoille sekä käytön taloudellisia vaikutuksia yrityksissä. Hanketta vetää Heli Koski.

Ramboll Management Consulting Oy:n, 4Front Oy:n, Etlatieto Oy:n, Urban Mill Oy:n ja The Evidence Network Ltd:n yhteishankkeessa *”Startup -yritysten kasvun ajurit ja pullonkaulat”* on tavoitteena selvittää, millainen toimintaympäristö tukisi parhaiten

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos vuonna 2015

kasvuhakuista startup-yrittäjyyttä. Hanke valmistuu vuoden 2016 puolivälissä. Etlatiedosta hankkeessa on mukana Petri Rouvinen.

VTT:n, Aalto-yliopiston ja ETLAn yhteishankkeen ”Miten saadaan digitaaliset palveluekosysteemit ja alustat Suomen menestystekijäksi?” päättyy alkuvuonna 2016. Hankkeen tavoitteena on selvittää, millä sovellusalueilla on parhaat mahdollisuudet kehittää digitaalisia palveluekosysteemejä ja alustoja. Lisäksi pyritään löytämään keinoja vauhdittaa liiketoimintaa ja kansainvälistymistä näillä alueilla. ETLasta hankkeessa on mukana Timo Seppälä.

Valtioneuvoston kanslian Selvitys- ja tutkimustoiminta on tehnyt ETLAn kanssa vuoden 2016 loppuun jatkuvan puitesopimuksen EU-lainsäädäntöehdotusten vaikutusten arvioinnista. ETLA tuottaa valittujen EU-lainsäädäntöehdotusten ja politiikka-aloitteiden vaikuttavuudesta valtioneuvoston kannanmuodostusta ja päätöksentekoa tukevaa tietoa EU-asioista. Vaikuttavuuden arvioinnissa painopiste on lainsäädäntöaloitteiden ja politiikkatoimien taloudellisten ja kilpailukykyvaikutusten arvioinnissa yritysten, toimialojen, kotitalouksien, julkisen sektorin sekä koko kansantalouden tasolla. Arvioinnista vastaa ETLassa Heli Koski.

Yhteistyö IMD:n ja WEF:n kanssa jatkuu

ETLA toimi myös vuonna 2015 kansainvälisiä kilpailukykyvertailuja tekevien International Institute of Management Developmentin (IMD) ja World Economic Forumin (WEF) kansallisenä partnerina. Yhteistyö IMD:n ja WEF:n kanssa on jatkunut useita vuosia.

Etlatieto toteutti kertomusvuonnakin vuosittaisen Digi-barometri 2015 -katsauksen, joka kertoo, millainen on kansakunnan digitaalinen asento, miten se on muuttunut ja mitä eri tahoilla tulisi tehdä paremman digitaalisen tulevaisuuden eteen. Katsauksen julkaisijat olivat DIGILE ry, Liikenne- ja viestintäministeriö, Tekes ja

Teknolohiateollisuus ry. Etlatieto toteuttaa katsauksen myös vuonna 2016.

TUTKIMUSTULOKSILLE HAETAAN VAIKUTTAVUUTTA *ETLalta evästyksiä uudelle hallitukselle*

Perinteeksi muodostuneeseen tapaan ETLA julkisti hyvissä ajoin ennen vaaleja evästyksiä uudelle hallitukselle. Tammikuussa (8.1.2015) julkaistua erilliskatsaus ”Muistioita tulevalle hallitukselle – talouspolitiikan linjat keväällä 2015” jaettiin laajasti kansanedustajille, ministereille, virkamiehille ja tiedotusvälineiden edustajille. Tavoitteena oli vaikuttaa vaaleja edeltäneen keskustelun tasoon jakamalla tutkimukseen perustuvaa tietoa ETLAn tutkijoiden tärkeinä pitämistä kysymyksistä.

ETLAn tutkijat ehdottivat hallituksen talouspolitiikan päätavoitteiksi julkisen velan kasvun taittamista ja tuottavuuskasvun edellytysten vahvistamista.

Muistioissa korostettiin muun muassa, että velkaantumisen taittamisessa tarvittaisiin rakenteellisten toimien lisäksi menoleikkauksia, koska veroaste ei voi enää nousta. Leikkauksissa olisi kuitenkin suojattava kasvua tukevia menoeriä, esimerkiksi tutkimukseen ja koulutukseen myönnettäviä määrärahoja.

Voimavarojen uudelleenkohdentumista pitäisi edistää laajalla rintamalla, ja verotuksen pitäisi tukea työntekoa, riskinottoa ja voimavarojen liikkuvuutta, muistioissa sanottiin.

ETLAn tutkijoiden mielestä talouden kilpailukykyä pitäisi kohentaa nopeasti. Siksi myös muut keinot kuin palkkamallit olisivat tarpeen. Työmarkkinoille ehdotettiin merkittävää uudistusta, jonka toteuttamisessa myös hallituksella olisi oma roolinsa.

ETLAn edustajat usein julkisuudessa

ETLAn tutkijat olivat myös vuonna 2015 kysytyjä alustajia ja esitelmöitsijöitä yritysten sekä muiden

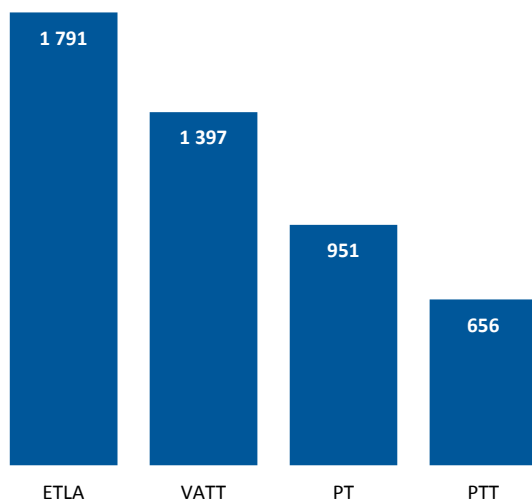
Elinkeinoelämän tutkimuslaitos vuonna 2015

yksityisten ja julkisten yhteisöjen tilaisuuksissa. Etlalaiset tarjosivat aktiivisesti kolumneja ja muita mielipidekirjoituksia aikakaus- ja päivälehdille. Tiedotusvälineet myös haastattelivat heitä taajaan erilaisista talouteen liittyvistä aiheista. ETLAn edustajat esiintyivät lisäksi usein radion ja television uutis- ja ajankohtaisohjelmissa.

Kaiken kaikkiaan ETLA sai vuoden 2015 aikana kotimaan mediassa paljon näkyvyyttä. Kotimaista ja kansainvälistä digitaalista verkkomediaa seuraavan Meltwater-yhtiön mukaan ETLA mainittiin vuoden aikana 1 791 artikkelissa. Medianäkyvyys kasvoi selvästi edellisvuodesta, jolloin mainintoja oli 1 236. Artikkeleilla, joissa ETLA mainittiin vuonna 2015, oli yhteensä 51,3 milj. lukijaa.

Suomalaisista tutkimuslaitoksista ETLA sai äänensä parhaiten kuuluviin. ETLAn jälkeen seuraavaksi eniten näkyvyyttä sai VATT, joka mainittiin 1 397 artikkelissa. Palkansaajien tutkimuslaitos (951) ja Pellervon Taloustutkimus (656) jäivät näkyvyydessä selvästi ETLAn taakse. VATTin näkyvyys aleni merkittävästi vuodesta 2014. ETLAn ohella PT:n ja PTT:n näkyvyys lisääntyi edellisvuodesta.

TUTKIMUSLAITOSTEN MEDIANÄKYVYYS
VUONNA 2015 (mainintaa artikkeleissa, kpl)

ETLAn osalta tärkeimmät mediat olivat vuonna 2015 Helsingin Sanomat (157 artikkelia/11 173 763 lukijaa), Talouselämä (114/2 647 521), Yle (104/4 833 719), Taloussanomat (69/3 872 777) ja Kauppalehti (62/3 501 805). Edellisenä vuonna tärkeimmät mediat olivat Helsingin Sanomat, Taloussanomat, Uusi Suomi, Kauppalehti ja Talouselämä.

Kotimaan ulkopuolella ETLA mainittiin Meltwaterin analyysin mukaan merkittävästi harvemmin, 50 artikkelissa. Artikkeleilla oli kuitenkin lukijoita lähes yhtä paljon kuin kotimaassa, 38,3 miljoonaa.

Meltwaterin analyysin kattamat toimitukselliset lähteet ovat verkossa julkaistavat sanomalehdet, ammattilehdet ja lehdistötiedotteet sekä siellä toimivien uutistoimistojen eRadion ja eTV:n aineisto. Lähteitä on Suomessa 3 500 ja globaalisti 230 000.

ETLAn edustajia kuultiin vuoden aikana asiantuntijoina eduskunnan eri valiokunnissa. Kirjallisia lausuntoja annettiin muun muassa kilpailukyypaketista eli hallituksen esityksestä kilpailukykyä vahvistavista toimista.

TALOUS JA HALLINTO

Yhdistys ja hallitus

ETLAn jäseniä vuonna 2015 olivat Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton (TT) Säätiö ja Elinkeinoelämän keskusliitto r.y.

Yhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 15.6.2015 ja syyskokous 8.12.2015. Hallituksen puheenjohtajana oli Jorma Ollila. Hallitus kokoontui neljä kertaa. ETLalla on myös valtuuskunta, joka kokoontui kaksi kertaa.

Henkilöstö

Vuoden 2015 lopussa ETLAan oli työsuhteessa 36 henkilöä. Koko henkilökunnasta tutkimus- ja ennustetyössä oli 23 henkilöä, joista 14:lla on tohtorin tutkinto. ETLA on pyytänyt tutkimusprojekteihin osallistuvia ulkopuolisia korkeatasoisia koti- ja ulkomaisia tutkijoita ETLAn Senior Felloweiksi. Vuoden 2015 lopussa ETLalla oli yksitoista Senior Fellowia.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos vuonna 2015

Henkilöstöllä on käytössä kattava työterveyspalvelu. Työhyvinvointia ylläpidetään myös henkilökuntayhdistyksen ja sen ohessa toimivien urheilu- ja kulttuuritoimikuntien avulla.

Talous

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen toiminnan tuotot, mukaan lukien jäsenrahoitus (1,4 M€) sekä opetus- ja kulttuuriministeriön toiminta-avustus tieteen edistämiseen olivat vuonna 2015 yhteensä 4,9 miljoonaa euroa. Tuotot olivat edellisvuotista suuremmat.

ETLA myi omistamansa Kiinteistö Oy Yrjönkatu 13 osakkeet 18.12.2015. Velkaosuudella, kuluilla ja kauppahinnan lopputarkistuksella vähennetty myyntihinta oli 3,9 miljoonaa euroa. Näin toiminnan ylijäämäksi tuli vajaa 4 miljoonaa euroa. Ylijäämän tuotolla pyritään kattamaan vuokralle siirtymisen lisäämiä kustannuksia.

Vuoden aikana ETLAssa oli meneillään runsaat kolmekymmentä tutkimusprojektia, joihin saatiin ulkopuolista rahoitusta. Projektituotot olivat vuonna 2015 yhteensä 2,9 miljoonaa euroa. Projektirahoittajia olivat mm. Euroopan unioni, Tekes, TT-säätiö, Pohjoismaiden eri rahastot, Suomen Akatemia, Työsuojelurahasto, Valtiontalouden tarkastusvirasto sekä monet ministeriöt. ETLA on menestynyt hyvin valtioneuvoston päätöksentekoa tukevan selvitys- ja tutkimustoiminnan hankkeiden saamisessa itse tai yhdessä tutkimuskumppanien kanssa.

Toimitilat

ETLA vuokrasi toimitilojaan Elinkeinoelämän valtuuskunta EVALle ja Etlatieto Oy:lle. Vuoden aikana vahvistui, että edessä oli muutto uusiin tiloihin. Suuren vuokralaisen muutettua pois talosta päätyivät omistajat ETLA mukaan lukien kiinteistön myynnin kannalle. Uusi omistaja saneeraa kiinteistön korkeatasoiseksi hotelliksi. Vuoden lopussa vuokrattiin uudet toimitilat Arkadiankatu 23:sta, jonne muutettiin vuoden 2016 alussa.

Uudet toimitilat sijaitsevat aivan Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun ja Svenska Handelshögskolanin

vieressä. Lähellä uusia tiloja, Economicum-rakennuksessa, toimii myös Helsingin taloudellinen tutkimuskeskus (Helsinki Center of Economic Research, HECER), joka on Helsingin yliopiston, Aalto-yliopiston ja Hankenin yhteinen yksikkö. Economicum-rakennuksessa sijaitsevat lisäksi Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen VATTin toimitilat.

ETLA toimi Lönnrotinkadulla vuodesta 1977, eli lähes 40 vuotta. Nykyiset toimitilat ovat tutkimuslaitoksen kuudennen. Toiminta alkoi vuonna 1946 Etelä-Esplanadilla, josta siirryttiin kahden vuoden päästä Pohjois-Esplanadille. Olympiavuonna 1952 tutkimuslaitos siirtyi Etelärantaan, jossa toimittiin vuoteen 1970. Vuosina 1970–1977 ETLAn toimitilat sijaitsivat Kalevankadulla.

Yhteistoiminta EVAn kanssa

ETLAn toimitusjohtaja on myös EVAn toimitusjohtaja. EVAn toimisto työskentelee läheisessä yhteistyössä ETLAn kanssa samoissa toimitiloissa. EVAlla on omat hallintoelimet ja oma budjetti.

EVAn sarjoissa julkaistiin vuonna 2015 tutkimuspäällikkö Antti Kauhasen analyysi ”Euroopan lyhyin viikko – Neljä havaintoa suomalaisten työajoista”.

Tytäryhtiöt

Etlatieto Oy:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön tarkoituksena on harjoittaa perus- ja soveltavaa tutkimusta sekä kehittämistä ja levittää tutkimustuloksia julkaisujen kautta. Yhtiö ei jaa osinkoa, vaan voitto käytetään tutkimustoimintaan ja tutkimustulosten levittämiseen. Vuonna 2015 toiminnan laajuus oli 0,5 miljoonaa euroa. Tilivuosi oli lievästi alijäämäinen.

Vuoden aikana valmistuivat mm. yhteiskunnallisia yrityksiä, pohjoismaiden ICT-sektoreita ja yritystiedon uusiokäyttöä sivuavat hankkeet.

Taloustieto Oy kustansi ETLAn julkaisemat tutkimukset ja suhdanneraportit sekä EVAn raportit, analyysit ja muut julkaisut. Taloustieto järjesti yhdessä ETLAn kanssa Suhdanteen julkistamisen yhteydessä lounasseminaarit maaliskuussa ja syyskuussa. Taloustieto Oy:n liikevaihto oli 0,1 miljoonaa euroa ja tilivuosi oli ylijäämäinen.

Liite 1 Kannatusyhdistyksen valtuuskunta ja hallitus

KANNATUSYHDISTYKSEN VALTUUSKUNTA

Puheenjohtaja

Hallituksen puheenjohtaja **Jorma Ollila**

Jäsenet

Kauppaneuvos **Magnus Bargum**

Asiamies **Leif Fagernäs**

Pääjohtaja **Mikko Helander**

Pääjohtaja **Taavi Heikkilä**

Toimitusjohtaja **Jyri Häkämies**

Hallituksen puheenjohtaja **Mika Ihamuotila**

Varatoimitusjohtaja **Ari Kaperi**

Pääjohtaja **Reijo Karhinen**

Tekniikan tohtori **Harri-Pekka Kaukonen**

Toimitusjohtaja **Nina Kopola**

Toimitusjohtaja **Pertti Korhonen**

Toimitusjohtaja **Heikki Lehtonen**

Hallituksen puheenjohtaja **Liisa Leino**

Toimitusjohtaja **Pekka Lundmark**

Hallituksen jäsen **Marjo Miettinen**

Toimitusjohtaja **Risto Murto**

Toimitusjohtaja **Jari Paasikivi**

Toimitusjohtaja **Jussi Pesonen**

Hallituksen puheenjohtaja **Tuomo Rönkkö**

Hallituksen puheenjohtaja **Risto Siilasmaa**

Vuorineuvos **Maarit Toivanen-Koivisto**

Konsernijohtaja **Jaana Tuominen**

Konsernijohtaja **Christoph Vitzhum**

KANNATUSYHDISTYKSEN HALLITUS

Puheenjohtaja

Hallituksen puheenjohtaja **Jorma Ollila**

Varapuheenjohtaja

Pääjohtaja **Kari Jordan**

Jäsenet

Hallituksen puheenjohtaja **Timo Ahopelto**

Hallituksen puheenjohtaja **Matti Alahuhta**

Professori **Anne Brunila**

Professori **Bengt Holmström**

Toimitusjohtaja **Satu Huber**

Rehtori **Tuula Teeri**

Hallituksen puheenjohtaja **Björn Wahlroos**

Liite 2 Johto ja henkilöstö

TOIMITUSJOHTAJA

Vesa Vihriälä

TUTKIMUS

Työmarkkinat ja osaaminen

Tutkimusjohtaja: **Rita Asplund**

Tutkimuspäällikkö: **Antti Kauhanen**

Tutkija: **Nelli Valmari**

Tutkimussihteeri: **Pekka Vanhala**

Kilpailu, innovaatio ja tuottavuus

Tutkimusjohtaja: **Mika Maliranta**

Tutkimuspäällikkö: **Heli Koski**

Johtava asiantuntija: **Terttu Luukkonen**

Julkinen talous ja talouspolitiikka

Tutkimusjohtaja: **Niku Määttä**

Tutkimusneuvonantajat: **Jukka Lassila** ja **Tarmo Valkonen**

Tutkija: **Tero Kuusi**

Suunnittelija: **Eija Kauppi**

Makrotalous, kansainvälinen talous ja suhdanteet

Tutkimusjohtaja: **Markku Kotilainen**

Tutkijat: **Birgitta Berg-Andersson**, **Ville Kaitila**, **Hannu Kaseva**,

Reijo Mankinen ja **Paavo Suni**

Tutkimussihteeri: **Sinikka Lattu**

Tieto ja teknologia

Tutkimusjohtaja: **Petri Rouvinen**

Vieraileva professori: **Peter Adriaens**

Tutkimuspäällikkö: **Antti Tahvanainen**

Tutkijat: **Annu Kotiranta**, **Timo Seppälä**

Tutkimusanalyttikko: **Joonas Tuhkuri**

HALLINTO

Markku Lammi, talous- ja viestintäjohtaja

Kimmo Aaltonen, graafinen piirtäjä

Hannele Heikkinen, puhelinvaihteenhoitaja

Kaija Hyvönen-Rajecki, informaattikko

Kirsti Jalaistus, talouspäälikkö

Matti Lammi, järjestelmäasiantuntija

Petteri Larjos, atk-päälikkö

Niklas Lundell, siviilipalvelusmies

Timo Nikinmaa, projekti johtaja (viestintä)

Pirjo Saariokari, toimistovirkailija

Johanna Soininen, toimitusjohtajan assistentti

Christina Tigerstedt, atk-tukihenkilö

ETLA SENIOR FELLOWS

Juha Alho, Professor, University of Helsinki, Department of Social Research

Jed DeVaro, Professor, Department of Management and Department of Economics, California State University, East Bay, United States of America

Ari Hyytinen, Professor, School of Business and Economics, University of Jyväskylä

Pekka Ilmakunnas, Professor, Aalto University School of Business

Takao Kato, Professor, Colgate University, NY, United States of America

Martin Kenney, Professor, University of California, Davis, United States of America

Mikko Ketokivi, Professor, IE Business School, Madrid, Spain

Aija Leiponen, Associate Professor, Cornell University Ithaca, New York, United States

Olli Martikainen, Professor, Associate Research Fellow

Joel Schallowitz, Professor, Kellogg School of Management, Evanston, United States of America

Otto Toivanen, Professor, Katholieke Universiteit Leuven, Faculty of Business and Economics, Leuven, Belgium

John Zysman, Professor, University of California, Berkeley, United States of America

TYTÄRYHTIÖT

Etlätieto Oy

Toimitusjohtaja: **Petri Rouvinen**

Varatoimitusjohtaja: **Jyrki Ali-Yrkkö**

Projektitutkijat: **Annu Kotiranta**, **Martti Kulvik**, **Juri Mattila**,

Mika Pajarinen, **Timo Seppälä** ja **Antti Tahvanainen**

Taloustieto Oy

Toimitusjohtaja: **Markku Lammi**

Liite 3 ETLAn sarjoissa ilmestyneet julkaisut

SUHDANNEJULKAISUT

Suhdanne-vuosikirja. Nro. 1/2015, 95 s.

Suhdanne-vuosikirja. Nro. 2/2015, 92 s.

KATSAUKSET

Kansainväliset Suhdanteet-verkkojulkaisu, 2 + 2 päivitystä.

Suhdannenäkymät-verkkojulkaisu, 12 päivitystä.

Toimialakatsaus-verkkojulkaisu, 2 päivitystä.

World Commodity Prices and World Trade. Raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat ja maailmankauppa v. 2014–2016. No 96, toukokuu 2015, 74 s.

World Commodity Prices and World Trade. Raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat ja maailmankauppa v. 2015–2016. No 97, marraskuu 2015, 80 s.

SARJA B

B 266

Ville Kaitila – Markku Kotilainen, Öljy ja uudistukset ratkaisevat – Venäjän merkitys Suomen elinkeinoelämälle. Helsinki 2015. 129 s.

B 267

Annu Kotiranta – Martti Kulvik – Sirpa Maijanen – Antti-Jussi Tahvanainen – Leopoldo Trieste – Guiseppe Turchetti – Marja Tähtinen, Raiders of Lost Value. Helsinki 2015. 187 s.

B 268

Rita Asplund – Antti Kauhanen – Pekka Vanhala, Ammattirakenteet murtuvat – Mihin työntekijät päätyvät ja miksi? Helsinki 2015. 101 s.

B 269

Antti Kauhanen – Mika Maliranta – Petri Rouvinen – Vesa Viheriälä, Työn murros – riittääkö dynamiikka? Helsinki 2015. 112 s.

B 270

Jyrki Ali-Yrkkö – Petri Rouvinen, Suomen Mittelstand – Löytyykö kasvu tästä yritysjoukosta? Helsinki 2015. 76 s.

RAPORTIT – REPORTS

No 42

Jari Juhanko (toim.) – Marko Jurvansuu (toim.) – Toni Ahlqvist – Heikki Ailisto – Petteri Alahuhta – Jari Collin – Marco Halen – Tapio Heikkilä – Helena Kortelainen – Martti Mäntylä – **Timo Seppälä** – Mikko Sallinen – Magnus Simons – Anu Tuominen, Suomalainen teollinen internet – haasteesta mahdollisuudeksi: Taustoittava kooste. 5.1.2015. 66 s.

No 43

Annu Kotiranta – Antti-Jussi Tahvanainen – Peter Adriaens – Maria Ritola, Cleantechin paluu – onko todellisuus edelleen-kään tarua ihmeellisempää? 26.3.2015. 46 S.

No 44

Juri Mattila – Timo Seppälä, Laitteet pilveen – vai pilvi laitteisiin? Keskustelunavauksia teollisuuden ja yhteiskunnan digitalustojen uusista kehitystrendeistä. 18.5.2015. 20 s.

No 45

Juri Mattila – Timo Seppälä, Blockchains as a Path to a Network of Systems – An Emerging New Trend of the Digital Platforms in Industry and Society. 13.8.2015. 20 s.

No 46

Annu Kotiranta – Joona Widgrén, Esiselvitys yhteiskunnallista yrittämisestä – Katsaus yhteiskunnallisiin yrityksiin ja vaikutavuusinvestoimiseen Suomessa. 23.10.2015. 42 s.

No 47

Timo Seppälä – Marco Halén – Jari Juhanko – Heidi Korhonen – Juri Mattila – Päivi Parviainen – Jaakko Talvitie – Heikki Ailisto – Kirsi-Maria Hyytinen – Jukka Kääriäinen – Martti Mäntylä – Sampsa Ruutu, "Platform" – Historiaa, ominaispiirteitä ja määritelmä. 23.11.2015. 14 s.

Liite 3 ETLAn sarjoissa ilmestyneet julkaisut

WORKING PAPERS

No 27

Heli Koski – Mika Pajarinen, Mobility of ideas for innovation: The role of inventor-specific knowledge flows. 5.1.2015. 33 s.

No 28

Ville Kaitila, GDP Growth in Russia: Different Capital Stock Series and the Terms of Trade. 25.2.2015. 26 s.

No 29

Niku Määttänen – Tomi Salminen, Unemployment Accounts – A Finnish Application 21.4.2015. 32 s.

No 30

Heli Koski, Commercial success of innovation: the roles of R&D cooperation and firm age. 18.8.2015. 33 s.

No 31

Kari E.O. Alho, Structural Reforms and Stabilization Policies in the Euro Area 24.8.2015. 26 s.

No 32

Tero Kuusi, The Finnish Great Depression of the 1990s: Soviet Trade or Home-Made? 23.9.2015. 45 s.

MUISTIO – BRIEF

No 28

Jyrki Ali-Yrkkö – Petri Rouvinen, Mitä arvoverkostojen globalisoituminen merkitsee politiikalle? 8.1.2015

No 29

Paavo Suni, Raakaöljyn hinnan laskun talousvaikutukset. 9.1.2015

No 30

Jyrki Ali-Yrkkö – Juri Mattila – Timo Seppälä – Petri Rouvinen, Suuret yritykset pienessä kansantaloudessa. 24.3.2015

No 31

Tero Kuusi – Mika Pajarinen – Petri Rouvinen – Tarmo Valkonen, Tutkimuksen ja tuotekehityksen verotuet. 31.3.2015

No 32

Niku Määttänen, Tilimallissa on ideaa. 21.4.2015

No 33

Tero Kuusi, Tuottavuusmittarit julkisen sektorin tuottavuuskasvun vetoavuksi. 22.4.2015

No 34

Mika Pajarinen – Petri Rouvinen – Anders Ekeland, Computerization Threatens One-Third of Finnish and Norwegian Employment. 22.4. 2015

No 35

Peter Adriaens – Petri Rouvinen, Market-Driven Investment Strategies to Implement the Bioeconomy Policy. 13.5.2015

No 36

Heli Koski, Yhteistyöllä kaupallisesti menestyneitä innovaatioita. 17.8.2015

No 37

Rita Asplund – Antti Kauhanen – Niku Määttänen – Tarmo Valkonen, Tuetaanko Suomessa työllistymistä vai työttömyyttä? 19.8.2015

No 38

Niku Määttänen, Fiskaalinen devalvaatio helpottaisi talouden sopeutumista tuottavuuden laskuun. 25.8.2015

No 39

Antti Kauhanen, Mitä paikallinen sopiminen muuttaa? 20.10.2015

No 40

Antti Kauhanen, Huomioita sote-uudistuksesta. 12.11.2015

No 41

Antti Kauhanen, Tuloterot ja talouskasvu. 16.11.2015

Liite 4 Artikkelit ja julkaisut muissa kuin ETLAn sarjoissa

TIETEELLISET JULKAISUT JA ARTIKKELIT TIETEELLISISSÄ AIKAKAUSKIRJOISSA JA AKATEEMISISSA SARJOISSA

Jyrki Ali-Yrkkö – Petri Rouvinen, Slicing Up Global Value Chains: A Micro View. *Journal of Industry, Competition and Trade*, Vol. 15, Issue 1, p. 69–85, March 2015, Springer.

Antti Kauhanen, Editor's introduction. *Advances in the Economic Analysis of Participatory & Labor-Managed Firms*, Vol. 16, p. xi–xv, Emerald publishing, 2015.

Antti Kauhanen – Sami Napari, Gender Differences in Careers. *Annals of Economics and Statistics*, Nr. 117/118, p. 61–88, January/June 2015.

Martin Kenney – Petri Rouvinen – John Zysman, The Digital Disruption and Its Societal Impact. *Journal of Industry, Competition and Trade*, Vol. 15, Issue 1, p. 1–4, March 2015, Springer.

Heli Koski – Mika Pajarinen, Subsidies, the Shadow of Death and Labor Productivity. *Journal of Industry, Competition and Trade*, Vol. 15, Issue 2, p. 189–204, June 2015, Springer.

Martti Kulvik – Raine Hermans – Ismo Linnosmaa – **Joel Shalowitz**, An economic model to assess the cost-benefit of BNCT. *Applied Radiation and Isotopes*, Volume 106, December 2015, p. 3–9, Elsevier.

Terttu Luukkonen, European Research Area: an evolving policy agenda, in Linda Wedlin – Maria Nedeva (Eds.), *Towards European Science: Dynamics and Policy of an Evolving European Research Space*, p. 37–60. Edward Elgar, 2015.

Heikki Nikali – **Juri Mattila** – Ilona Rintanen – Ville Huuhtanen, Demand and Regulation for e-Commerce in Goods, in Michael A. Crew – Timothy J. Brennan (Eds.) *The Future of the Postal Sector in a Digital World. Topics in Regulatory Economics and Policy*, 2016 (Verkkoversio 29.11.2015).

Bryan Bon – **Timo Seppälä – Martin Kenney**, One Ring to Unite Them All: Convergence, the Smartphone, and the Cloud. *Journal of Industry, Competition and Trade*, Vol. 15, Issue 1, s. 21–33, March 2015, Springer.

MUUT TUTKIMUSJULKAISUT

Jyrki Ali-Yrkkö – Mika Pajarinen – Petri Rouvinen, Private Services as a Source of Growth? In *Service Economy Revolution and Digitalisation: Finland's Growth Potential*, MEE Publications, Innovation 41/2015, Edita Publishing.

Jyrki Ali-Yrkkö – Mika Pajarinen – Petri Rouvinen, Yksityiset palvelut kasvun lähteenä? Julkaisussa *Palvelutalouden murros ja digitalisaatio – Suomen kasvun mahdollisuudet*, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Innovaatio 12/2015, Edita Publishing.

Jyrki Ali-Yrkkö – Petri Rouvinen, Mitä arvoverkkojen globalisoituminen merkitsee politiikalle? Valtioneuvoston kanslian raporttisarja 1/2015.

Karsten Albaek – **Rita Asplund** – Erling Barth – Lena Lindahl – Kristine von Simson, Ungdomsarbeidsloshet i Norden. *Søkelys på ARBEIDSLIVET*, Volum 32, nummer 1-2/2015, s. 78–90, Universitetsforlaget, Norge.

Karsten Albaek – **Rita Asplund** – Erling Barth – Lena Lindahl – Kristine von Simson – **Pekka Vanhala**, Youth unemployment and inactivity: A comparison of school-to-work transitions and labour market outcomes in four Nordic countries, *TemaNord* 2015:548, Nordiska ministerrådet.

Antti Kauhanen – Mika Maliranta, Rakennemuutosten vaikutus miesten ja naisten palkkaeroon. Julkaisussa Antti Kauhanen – Merja Kauhanen – Pekka Laine – Reija Lilja – Mika Maliranta – Eija Savaja, *Työelämän muutosten vaikutukset naisten ja miesten työmarkkina-asemaan ja samapalkkaisuuteen*, Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2015:10, s. 76–94.

Markku Kotilainen, Kokonaistuottavuus entistä tärkeämpää Suomen pitkän aikavälin taloudelliselle kasvuille. *Kansantaloudellinen aikakauskirja*, 3/2015, s. 287–293, Taloustieteellinen yhdistys.

Tero Kuusi, Secular stagnation – pitkittyneen pysähtyneisyyden selityksiä ja lääkkeitä. *Talous & yhteiskunta*, 1/2015, Palkansaajien Tutkimuslaitos.

Mika Maliranta, Luovan tuhon tie ulos talouskriisistä. *Tieto & Trendit*, 1/2015, Tilastokeskus.

Eric Giertz – Annika Rickne – **Petri Rouvinen** (EDS.), *Small and beautiful: The ICT success of Finland and Sweden*. VINNOVA Analysis 2015:06, VINNOVA, Swedish Governmental Agency for Innovation Systems.

Timo Seppälä, Gross Domestic Product and Exports versus Domestic Value Added: Ericsson Eesti AS in the Estonian Economy. *Baltic Rim Economies Review*, 3/2015, University of Turku.

Liite 4 Artikkelit ja julkaisut muissa kuin ETLAn sarjoissa

Heikki Ailisto (toim.) – Matti Mäntylä (toim.) – **Timo Seppälä** (toim.), Suomi – Teollisen Internetin Piilaakso. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 4/2015.

Paavo Suni, Raakaöljyn riittävyys, hinnan muutos ja talousvai-
kutukset. Talous&Yhteiskunta, 2/2015, s. 46–51, Palkansaajien
Tutkimuslaitos.

MUUT ARTIKKELIT

Antti Kauhanen, Suomen talouskriisi luo työmarkkinoille
muutospainetta, vieraskynäblogi, Kaupan liitto, 15.1.

Antti Kauhanen – Aapo Kyrölä, Startupit kaipaavat joustavuut-
ta työelämään, Debatti, Kauppalehti, 25.5.

Mikko Ketokivi – **Petri Rouvinen**, Tuotanto pysyy Suomessa,
Talouselämä Nro 44–45.

Markku Kotilainen, Suomen talouden kasvu riippuu viennin-
nestyksestä. Talouskeskiö 7.10.2015, Elinkeinoelämän kes-
kusliitto.

Mika Maliranta, Riittäkö dynamiikka työn murrokseen? Kolum-
ni, Keskisuomalainen, 25.10.2015.

Mika Maliranta, Työn tuntihintaa on mahdollista alentaa toi-
mintaansa laajentavissa yrityksissä, Talouselämä, 7.8.2015.

Mika Maliranta, Samapalkkaisuutta tutkitaan karkeilla mitta-
reilla, Talouselämä 2015:15, s. 61–62, Talentum.

Mika Pajarinen – **Petri Rouvinen**, Digitalisaatio muuttaa am-
mattirakenteita ja töiden sisältöä. Työn Tuuli, 2/2015, s. 6–11,
Henkilöstöjohtoon ryhmä HENRY ry.

Martin Kenney – **Petri Rouvinen**, Tervetuloa uusi työ. Talous-
elämä, 33/2015, s. 35–37, Talentum.

Timo Seppälä – Mika Puittinen, Kuka omistaa kun kone tuot-
taa. Talouselämä, 44–45/2015, s. 86.

Vesa Vihriälä, Uusi hallitus saa raskaan lastin, Talouselämä,
1/2015, s. 21–23.

Vesa Vihriälä, Millainen Sipilän yhteiskuntasopimuksen pitäisi
olla, Puheenvuoro, Suomen Kuvalehti, 17/2015.

Vesa Vihriälä, Vientivetoisen kasvun välttämättömyys ja
vaikeus, Kauppalehti 15.6.2015.

Vesa Vihriälä, Kun paha päivä koittaa – EMU vaatii korjausta
mutta ei fiskaaliunionia. EVA raportti 2/2015, Elinkeinoelämän
Valtuuskunta.

Vesa Vihriälä, Hallituksen talouspolitiikan peruslinja on oikea.
Vieraskynä, Helsingin Sanomat, 17.10.2015.

Liite 5 Seminaareja ETLAssa

23.1.

Juha Ylä-Jääski (Technology Academy Finland): "Millennium Technology Prize".

30.1.

Annikka Norontaus: "Oppisopimuskoulutuksesta".

6.2.

Tomi Salminen (ETLA): "Kannattaisiko työttömyysturva muuttaa tilimuotoiseksi?".

23.2.

Mari Kiviniemi (OECD): "OECD:n taloudellinen analyysi ja näkemys ajankohtaisesta tilanteesta".

26.2.

Tom Berglund (Hanken): "Nordic Model of Corporate Governance".

13.3.

Mikael Juselius (Bank of Finland): "Can demography affect inflation and monetary policy?".

27.3.

Tomi Kyrrä (VATT): "Työnantajan kannustimet ja työkyvyttömyyseläkkeet".

2.4.

Jukka Pekkarinen (VM): "Sosiaali- ja terveyspalvelujen budjettikehysjärjestelmä".

10.4.

Timo Seppälä (ETLA): "Teollinen Internet – Toimenpide-ehdotuksia tulevaan hallitusohjelmaan".

17.4.

Esa Jokivuolle (Suomen Pankki): "Pankkien optimaalinen pääomitus – talouskasvu vs. makrovakaumus".

10.8.

Svend E. Hougaard Jensen (Copenhagen Business School): "Occupational Pensions, Aggregate Saving and Fiscal Sustainability in Denmark".

13.8.

Sari Pekkala (Wellesley College, US): "Within and between firm trends in job polarization: Role of globalization and technology".

11.09.

Tero Kuusi (ETLA): "Does the structural budget balance guide fiscal policy pro-cyclically? Evidence from the Finnish Great Depression".

25.9.

Rita Asplund (ETLA): "Nuorten työttömyys- ja syrjäytymisriskit Pohjoismaissa".

9.10.

Hannu Karhunen (Jyväskylän yliopisto): "R&D subsidies and productivity in SMEs".

23.10.

Markku Ollikainen (Helsingin yliopisto): "Ilmastopolitiikasta".

6.11.

Mika Kuismanen (VM): "Julkisen talouden kehityksen ja talouspoliittisten päätösten vaikutusten arviointi valtiovarainministeriössä".

20.11.

Kari Alho: "Structural Reforms and Stabilization Policies in the Euro Area".

14.12.

Tero Kuusi (ETLA): "EU's fiscal targets and their economic impact in Finland".

18.12.

Timo T. Seppälä (THL): "SYKKI-projekti – miten palvelujen kokonaisulkoistaminen Mänttä-Vilppulassa vaikutti kunnan sosiaali- ja terveyspalveluiden kokonaiskustannuksiin, palvelujen laatuun ja saatavuuteen".

Liite 6 Esitelmiä ja alustuksia

Jyrki Ali-Yrkkö

"Mitä puuttuu, jotta kasvu aikaansaadaan?", seminaari, järjestäjänä Solos ry, 1.2.

"Suomi globaalissa kilpailussa – Missä arvo syntyy?", Aalto EE/Pienyrityskeskus, CCA-ohjelma, 11.3.

"Suomi globalisaation pyörteissä", Valutuoteteollisuus ry, Tampere, 26.3.

"Digitalization – What will change?", Makedonian valtiovarainministeriö, Skopje, Makedonia, 31.3.

"The Impact of GVCs on Policy", Makedonian valtiovarainministeriö, Skopje, Makedonia, 31.3.

"FDIs and attracting foreign investments", Makedonian valtiovarainministeriö, Skopje, Makedonia, 1.4.

"Aineettoman arvon metsästys", Kestävän talouspolitiikan johtamiskurssi, Sitra, Porvoo, 21.5.

"Digitalisaation merkitys teollisuudessa ja palveluissa", Suurlähettiläspäivät, Ulkoministeriö, Helsinki, 26.8.

"Suuri yritys pienessä taloudessa – case Nokia", Akava, Helsinki, 2.9.

"Globaalihyödyt ja arvon syntyminen", Hard Talk Festival, Pori, 9.9.

"Palvelujen rooli menestystekijänä", SFS, Helsinki, 3.11.

"Aineettoman arvon metsästys", Talouspolitiikan johtamiskurssi, Sitra, Porvoo, 18.11.

"Miten globalisaatio ja teknologia muuttavat työtä?", Vantaan kaupungin työllisyyspalvelut, 18.11.

"Suurten yritysten rooli pienessä kansantaloudessa", Espoon Rotaryt, 24.11.

"Globaali talous tänään ja huomenna", MBA-ohjelma, TTY/Porin yksikkö, Pori, 3.12.

"Miten globalisaatio ja teknologia muuttavat työtä?", Tamora Oy, 12.12.

Rita Asplund

"Korkeakoulutus hyödykkeenä", Tampereen yliopisto, KOHA, HALKOS24-ohjelma, 5.2.

"Nya utmaningar på arbetsmarknaden – också i Finland" Hur löser vi problemen på Finlands arbetsmarknad?, Ekonomiska Samfundet i Finland, 17.3.

"Korkeakoulutus hyödykkeenä", Metropolia Akatemia, Espoo, 20.3.

"Arbetslöshet och utanförskap bland unga – En jämförelse av fyra nordiska länder", Konferens om bekaempelse af ungdomsledighed, Nordisk Ministerråd, København, 25.3.

"Utmaningar på arbetsmarknaden i ljuset av den teknologiska utvecklingen", Robotarna eller politikerna vid makten?, Arbis, Helsingfors, 31.3.

"Tutkimustuloksia suomalaisen koulutuksen vaikuttavuudesta", Koulutuksen merkitys ja vaikuttavuus -seminaari, Tampereen kesäyliopisto, 23.4.

"Finns det plats för alla på arbetsmarknaden?", Temadag om funktionshinder – vägar till förändring, Vates stiftelsen, 18.11.

Ville Kaitila

"Venäjän talous 2015 – missä mennään?", Suomalaisvenäläinen kauppakamari, 23.1.

"Economic Effects of a Transatlantic Partnership", CUSPP Seminar series, UPI, 13.11.

"Taloudellinen tilanne ja näkymät", Sähköurakoitsijapäivät, Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry, Hämeenlinna, 19.11.

Antti Kauhanen

"Internal and external hiring: the role of prior job assignments", XXXVII Kansantaloustieteen päivät, Helsinki, 12.2.

Kommenttipuheenvuoro Elias Einiön esitelmään "The Loss of Production Work: Evidence Based on Local Soviet Trade Shocks", XXXVII Kansantaloustieteen päivät, Helsinki, 12.2.

"Työpaikka- ja henkilörakennemuutosten vaikutus miesten ja naisten palkkaeroon", Työelämän muutosten vaikutukset naisten ja miesten työmarkkina-asemaan ja samapalkkaisuuteen, STM, 9.3.

"Internal and external hiring: the role of prior job assignments", VATT seminaari, 19.3.

"Internal and external hiring: the role of prior job assignments", 18th Colloquium on Personnel Economics, 27.3.

"Luentosarja: Personnel Economics", Aalto-yliopiston kauppa-korkeakoulu, taloustieteen laitos, 16.4.

"Osaaminen tulevaisuuden työmarkkinoilla", Ammattikorkeakoulujen FUAS-liittouma, 22.4.

"Tulevaisuuden työmarkkinat", Autoliikenteen Työnantajaliiton juhlaseminaari, 29.4.

"Tulevaisuuden työmarkkinat", Yritystä Stadiin-tapahtuma, Helsingin Yrittäjät, 6.5.

Liite 6 Esitelmiä ja alustuksia

"Palkanmuodostuksen muutos Suomessa 2005–2014", EK, 20.5.

"Suomalaisen työn kilpailukyky", Suomalainen yhteistyökokous, UPM, 29.5.

"Internal and external hiring: the role of prior job assignments", The Twentieth SOLE Meeting/ Fourth SOLE/EALE World Conference, 28.6.

"Robotit ja automaatio vapauttaa? Työn muuttuva merkitys ja työelämän tulevaisuus", SOSTEtalk! -suurapahtuma, 7.10.

"Mitä digitalisaatio tarkoittaa taloudelle ja työllisyydelle?", SDP, Kalevi Sorsa-säätiö ja Työväen Sivistysliitto, TSL, 20.10.

"Työvoimakustannukset, työajat ja kilpailukyky", Opetushallitus: Työelämän kehittäminen ja yhteistoiminta -seminaari, 11.11.

"Työn murros: Riittääkö Suomen työmarkkinoiden dynamiikka", Suomen Yrittäjät, 19.11.

"Internal and External Hiring: The Role of Prior Job Assignments", Palkansaajien tutkimuslaitos, 25.11.

"Työn murros", Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry, 4.12.

"Työn murros", Kättä päälle -ratkaisupaja: Työelämän murros ja muutos, TSL/SDP, 8.12.

Markku Kotilainen

"Venäjän talouden näkymät", Suomalais-venäläinen kauppakamari, 23.1.

"Venäjän talous 2015 – Missä mennään?", Suomalais-venäläinen kauppakamari, 23.1.

"Suomen talouden näkymät", Tekes, 1.6.

"Suomen pitkän aikavälin kasvunäkymät", Jyväskylän yliopisto, 10.6.

"Onko leikkauspolitiikalla vaihtoehtoja?", Maanantaiklubi, 7.9.

"Öljy, uudistukset ja Ukrainan kriisin ratkaisu määräävät Suomen ja Venäjän taloussuhteiden kehityksen", Venäjän kaupallinen edustusto, 6.10.

"EU:n haasteet – kasvu, investoinnit, EMUn tulevaisuus", EU:n Suomen edustusto, 4.12.

Annu Kotiranta

"Yhteiskunnalliset yritykset Suomessa", Yhteiskunnallisten yritysten liiton ARVOn yksivuotisjuhlaseminaari, Helsinki, 2.9., yhdessä Joona Widgrenin ja Petri Rouvisen kanssa

"Bioteknologiayhtiöt Suomessa", Työ- ja elinkeinoministeriö, Helsinki, 14.10., yhdessä Martti Kulvikin kanssa

"Cost-benefit analysis of Procalcitonin and C-reactive protein testing in fighting overuse of antibiotics", Orion Diagnostica, Espoo, 11.12., yhdessä Martti Kulvikin kanssa

Martti Kulvik

"Bioalan merkitys Suomelle", Lääkekehitys viennin veturiksi? -valtakunnallinen lääkekehityskeskus Turkuun, Turun kaupunki, Turun yliopisto, Åbo Akademi, Turun Biotekniikan Keskus, Turku Science Park Oy, Varsinais-Suomen liitto ja Turku Sirkkala Rotaryklubi, Turku, 20.5.

"Lääkekehitys- ja diagnostiikkateollisuuden merkitys Suomelle", HealthBIO 2015, BioTurku, Phrama Industry Finland, Suomen Bioteollisuus (FIB), FiHTA ja INKA, 2.9.

Tero Kuusi

"Tuottavuusmittarit kasvun vetoavuksi", Valtiovarainministeriön henkilöstö- ja hallintopolitiikkaosasto, 14.3.

"Tuottavuusmittaamisen mahdollisuudet työttömyyskassoissa", Työttömyyskassojen yhteisjärjestö, 13.4.

"Economic perspectives on the EU's new fiscal framework", Talouspolitiikan arviointineuvosto, 12.5.

"Rakenteellisen rahoitusaseman mittaamisen vaihtoehtoja", Valtiontalouden tarkastusvirasto, 9.6.

"Alternatives to measuring the structural balance", Talous-tutkijoiden kesäseminaari, Jyväskylä, 11.6.

"Does the structural budget balance guide fiscal policy pro-cyclically? Evidence from the Finnish Great Depression of the 1990s", Joint EPC-ECFIN-JRC workshop, Brussels, 28.9.

"Tuottavuusmittarit kasvun vetoavuksi", Maahanmuuttovirasto, 4.12.

"Tuottavuusmittarit kasvun vetoavuksi", Työ- ja elinkeinoministeriö, 4.12.

"Tuottavuusmittarit kasvun vetoavuksi", Liikenne- ja viestintäministeriö, 8.12.

"Tuottavuusmittarit kasvun vetoavuksi", Oikeusministeriö, 8.12.

Liite 6 Esitelmiä ja alustuksia

Jukka Lassila

"Eläkeuudistus 2017: vaikutuksia kansantalouteen, työeläkejärjestelmään ja julkiseen talouteen", Valtiovarainministeriön kansantalousosasto, 15.1.

"Eläkeuudistus 2017: vaikutuksia kansantalouteen, työeläkejärjestelmään ja julkiseen talouteen", Eläketurvakeskus, 11.2.

"Changes in retirement age in Finland", Impromptu seminar, University of Helsinki, Faculty of Social Sciences, 28.5.

"Implicit and explicit public debt in ageing Finland", Taloustutkijoiden kesäseminaari, Jyväskylä, 11.6.

"Pensions and Automatic Adjustment to Longevity", Rotman ICPM Discussion Forum, 5.10.

"Use of stepwise population projections in fiscal policy analysis in Finland", Seminar on Modelling the Effects of Population Ageing on the Economy, NIESR, London, 30.11.

"Fiscal policy rules under changing demographic forecasts? Some generational aspects", Workshop on OLG Modelling: Demographics, Aging and Public Policy, NIESR, London, 3.12.

Terttu Luukkonen

"Are we a field of shared interest or a sub-discipline? Reflexion on research practices in the field of science and innovation policy research", Manchester Business School, University of Manchester, 23.3.

"Study of existing practices at other funding agencies for the selection of inter/cross-disciplinary research", The European Research Council, ERC Expert Group for Programme Monitoring and Evaluation, 8.7.

"Best practices in the evaluation of transformative and interdisciplinary research", Science Europe, Assessment of Research for the Purpose of Resource Allocation, 2.11.

Mika Maliranta

"Luottamus ja kasvun teoria", Vapaus valita toisin -yhdistys ja Poliittisen talouden tutkimuksen seura, 26.1.

"Tuottavuus ja 'luova tuho' Suomen kansataloudessa ja palveluissa", PAMin liittokokous, 2.6.

"Hunningolta huipulle", Mikkelin kesäpäivät, Mikkelin Kesäyliopisto, 11.6.

"Industry-, firm- and individual-level mechanisms of competitiveness", LEED 2015: Linked Employer-Employee Data Workshop, 10.7.

"Tuottavuudesta yksityisellä ja julkisella sektorilla", Kuntamarkkinat, Kuntaliitto, 9.9.

"'Luova tuho' ja talouden tuottavuushyppäykset", Finnet-päivät, Kajaani, 17.9.

"Elinkeinorakenteen muutos ja sen vaikutus innovaatiokykyyn ja pääomien kysyntään?", Kiinteistösiioittamisen ja -liiketoiminnan rahoitus (KIRA), 5.10.

"Kilpailukyky ja talouden uudistuminen 'luovan tuhon' kautta", Avance EMBA, Menestyksen strategiat -johtamiskoulutus-ohjelma nro 38, Jyväskylä, 21.10.

"Tuottavuuden kehitys Suomessa: nykyiset ongelmat ja tulevaisuuden näkymät", Työelämän kehittäminen ja tuottavuus – tutkimuksen ja tiedon syysseminaari, Akava, 4.11.

"Luova tuho yksityisellä ja julkisella sektorilla", Arviointi-seminaari kuntien ja kuntayhtymien tarkastuslautakunnille sekä tarkastuksen ja arvioinnin viranhaltijoille, 4.11.

"Soveltavan kasvuteorian kurssi", Vaasan yliopisto, 24.11.

"Labour mobility as a mechanism of spill-overs and creative destruction", Innovation research -seminar 2015, Tekes, 9.12.

Juri Mattila

"Verkkokaupan mittaamisen vaikeus", Posti Business Insight -iltapäivä, 2.3.

"Pankkiala digitaalisuuden murroksessa", Päijät-Hämeen OP:n seminaari, 16.10., yhdessä Timo Seppälän kanssa

Niku Määttä

Kommenttipuheenvuoro Heikki Oksaselle, Taloustieteellisen yhdistyksen seminaari, 8.1.

"Housing equity release, old-age income, and public finances", Netspar conference, Amsterdam, 29.1.

"Työurat ja sukupolvien sisäinen tulonjako elinkaarimallin avulla arvioituna", ETK, Helsinki, 11.2.

"The 2017 pension reform in Finland – impacts on labour supply and redistribution", Mopact-forum, Tallinna, 29.7.

"Katsaus Suomen talouteen, asuntomarkkinoihin ja asuntopolitiikkaan", Kiinteistöalan koulutuskeskus, Tikkurila, 27.8.

"Työeläkejärjestelmän kestävyys", ETK:n järjestämä koulutustilaisuus, 8.10.

Liite 6 Esitelmiä ja alustuksia

Timo Nikinmaa

"Kone- ja metallituoteteollisuuden visio 2025", Työväline-teollisuuden ja muoviteollisuuden neuvottelupäivät, Teknolוגiateollisuus ry ja Muoviteollisuus ry, Hämeenlinna, 29.1.

"Kone- ja metallituoteteollisuuden visio 2025", Alihankkijat-toimialaryhmän kevätkokous, Teknolוגiateollisuus ry, Turku, 18.3.

"Kone- ja metallituoteteollisuuden visio 2025", Kevätkokous, Pirkanmaan Teknolוגiateollisuus ry, Tampere, 23.3.

"Kone- ja metallituoteteollisuuden visio 2025", Puuntyöstö-koneiden valmistajien toimialaryhmän vuosikokous, Teknolוגiateollisuus ry, Hollola, 13.11.

Petri Rouvinen

"Digitaalisuus ja työn tulevaisuus", Kaupan päivä, Keskon 75-vuotisjuhla, 19.1.

"Liiketalouden myytit & muutostarpeet: Millaisilla suunta-viivoilla tulevaisuuteen?", Lindorffin aamiaistilaisuus, Stockmann Champagne Bar, 28.1.

"Nordic Leadership in ICT", Tekes, Ekosysteemit haltuun – International Year of Evaluation, 11.2.

"Digin vaikutuksista yhteiskuntaan", Teknolוגiateollisuuden vaikuttajafoorumi, 12.2.

"Finland & Sweden – Incredible Success in ICT", Tekes-VINNOVA seminar: Assessing past achievements and future potential in ICT: A joint future for Finland and Sweden?, Stockholm, 19.3., yhdessä Annika Ricknen kanssa

"Miten digitalisaatio mullistaa työelämää ja osaamistarpeita?", EK:n Digitalous ja korkeakoulutus -seminaari, Aalto-yliopisto, Open Innovation House, 26.3.

"Digitaalisuus ilmiönä", Aalto Executive Education, DiViA-foorumi, Helsinki, 16.4.

"Innovaatiotoiminta, tuottavuus ja Tekesin vaikuttavuus", Työ- ja elinkeinoministeriö, 24.4.

"Digitaalisen disruption vaikutukset bisnekseen ja työhön", PwC:n partneripäivät, Naantali, 21.5.

"Digitalisaatio ja työn tulevaisuus", Tampereen työmarkkina-seminaari, KT Kuntatyöntantajat ja kunta-alan pääsopija-järjestöt, 28.5.

"Intangibles and International Sourcing", EU-SPRI Forum, 11.6.

"Nordic Experiences in ICT", Financial Institutions for Innovation and Development -project, Ritsumeikan University, Ford Foundation, 30.7.

"Digitaalinen disruptio", Kaukolämpöpäivät, Oulu, 26.8.

"Työn murros ja kauppa", Kauppa 2016, Kaupan liitto, 6.10.

Kommentti Markku Wileniuksen kirjaan "Kehityksen kuudes aalto", Kehityksen kuudes aalto -seminaari, Finanssialan Keskusliitto ry ja Metsäteollisuus ry, 2.11.

"Digitaalinen disruptio: Työn sisältö ja merkitys uusiksi?", Tulevaisuuden työ ja ohjaus -seminaari, TAT, 6.11.

"Digitaalinen disruptio ja työn tulevaisuus", Järjestöekonomistit, Helsinki, 17.11.

Timo Seppälä

"The role Industrial Internet in Service Networks Management", Aalto yliopisto, 9.2.

"Globalisaatio & digitalisaatio ja arvoketjut", Aalto Executive Education, 24.2.

"GVC's and Demand Supply Networks", Aalto PRO, 11.3.

"Digitalisaatio ja Kiina", Aalto Executive Education, 18.3.

"Global Value Chains, Strategy and Platforms", Aalto yliopisto, 19.3.

"(Industrial) Internet and Policy", Liikenne- ja viestintä-ministeriö, 30.3.

"Strategiat ja nopeasti muuttuva liiketoimintaympäristö", Aalto Executive Education, 13.4.

"Global Value Chains and Global Operations Management", Aalto University Professional Development, 16.4.

"Teollisuuden digitalisoituminen?", Krogerus, 23.4.

"Teollisuuden Internet", Teknolוגiateollisuus ry, 6.5.

"Globaalit operaatiot – Operaatioiden transformaatio tuotannon ja suunnittelun näkökulmasta", Aalto Executive Education, 20.5.

"Industrial Internet: Hype or Opportunity?", Etteplan Oyj, 21.5.

"Industrial Internet", IT-Oikeuden yhdistys ry, 27.5.

"Global Value Chain Analysis", Aalto Professional Development, 27.5.

"Value Creation and Value Capture in Digital Services", Aalto Alumni, 16.6.

Liite 6 Esitelmiä ja alustuksia

"Teollinen Internet (IoT)", Talentum, 17.9.

"Digital Disruption and Platform Economy", Aalto yliopisto, 6.10.

"Industrial Internet", Teknologia 2015, Messukeskus, 7.10.

"Emerging New Platform Economy and Beyond", Aalto Executive Education, 9.10.

"Global Value Chain / Ecosystem Analysis", Aalto Executive Education, 10.10.

"Global Value Chain / Re-positioning", Aalto Executive Education, 17.10.

"The Dynamics of Platforms and Global Value Chains", Aalto Executive Education, 21.10.

"Digitalization – What is digitalization in services?", Aalto Executive Education, 22.10.

"Global Value Chain / Ecosystem Analysis", Aalto Executive Education, 25.10.

"Internet of Things and Enterprise Resource Planning", IFS Finland Oy, 11.11.

"Design and the Industrial Internet (IoT)", Fjord, 11.11.

"Platform Economy and Partnerships", Aalto Executive Education, 24.11.

"Internet of Things and Productivity", Microsoft, Espoo, 25.11.

"Industrial Internet (IoT) and Platform Economy", Suomen Tuotannonohjaus ry, 3.12.

"Blockchains as a Path to a Network of Systems", Tekes, 30.9., yhdessä Juri Mattilan kanssa

"Digitalisaatio ja uudet arvonluonnin mekanismit", Aalto Executive Education, 27.11., yhdessä Juri Mattilan kanssa

"Digitalisaatio ja uudet arvonluonnin mekanismit", Aalto Executive Education, 4.12., yhdessä Juri Mattilan kanssa

Paavo Suni

"Öljyn hinnan kehitys ja sen vaikutus maailman ja Suomen talouteen", Nordea Private Banking, 20.3.

"USA:n liuske-energian kasvu ja raakaöljymarkkinoiden muutos", Haaga-Helia, 15.4.

"Outlook for steel and ferrous raw material prices", AIECE WG on Commodity Prices and World Trade, ECB, Frankfurt am Main, 4.5.

"External economic environment of the Euro Area", AIECE:n kevätkokous, 21.5.

"Öljyntuottajamaiden näkymät ja öljyn hinta-ajurit", Pohjola Pankin sijoittajalounas, 20.8.

"Fossiilisen energian hintatrendit", Energiategollisuus ry:n energia-akatemia, Kirkkonummi, 25.8.

"Outlook for ferrous raw materials prices", AIECE WG on Commodity Prices and World Trade, 22.10.

"Ferrous raw material outlook to mid-2017", AIECE General Meeting, Brussels, 5.11.

Antti Tahvanainen

"Tekstiilihuoltoalan näkymät", Tekstiilihuoltoliiton vuosiseminaari, Tekstiilihuoltoliitto ry, Vantaa, 17.4.

"Financial Innovation for Industrial Renewal", Chinese Society for Sustainable Development / Nordic Sustainable Development Association, Guangzhou, Kiina, 23.5.

"Emergence of Cross-Sectoral CleanTech Industry Ecosystems: How does your solution fit into the puzzle?", TEM, Helsinki, 9.9.

"Emergence of Cross-Sectoral CleanTech Industry Ecosystems", vierasluento, Tuotantotalous 2 -kurssi, Aalto Yliopisto, 29.10.

"Financial Innovation for Industrial Renewal", Green Trade Project Office, Taiwan (GTPO) & Global Cleantech Cluster Association (GCCA), Taipei, Taiwan, 11.11.

"Financial Innovation for Industrial Renewal", 2015 Green Growth -tutkijatyöpaja, Tekes, Startup Sauna, Espoo, 24.11.

Joonas Tuhkuri

"ETLAnow: Ennustavatko Google-haut työttömyyttä?", Ennusteseminaari, Työ- ja elinkeinoministeriö, 16.1.

"ETLAnow: Predicting Unemployment with Big Data", Statistical Natural Language Processing, Aalto-yliopisto, Tietojenkäsittelytieteen laitos, 11.2.

"Google searches predict unemployment", New Techniques and Technologies for Statistics (NTTS) 2015, Eurostat, Brussels, Belgium, 10.3.

"Big Data: Google Searches Predict Unemployment", 4th Baltic-Nordic Conference on Survey Statistics, 26.8.

"Big Data: Using Google Searches to Predict the Unemployment Rate in the EU", AIECE Autumn Meeting, Brussels, Belgium, 6.11.

Liite 6 Esitelmiä ja alustuksia

Tarmo Valkonen

"Väestön ikääntymisen kansantaloudelliset vaikutukset", Suomi ikääntyy -luentokurssi, Sosiaalitieteiden laitos, Helsingin Yliopisto, 20.1.

"Simulating the Dynamic Effects of the Corporate Income Tax Cut in Finland", Kansantaloustieteen päivät, Helsinki, 13.2.

"Longevity and taxation of public pensions", 2nd CEPAR & CESifo Workshop: Pension Taxation, Population Ageing and Globalisation, Munich, 4.9.

"Longevity, working lives and public finances", 1st World Congress of Comparative Economics, Rome, 7.9.

Vesa Vihriälä

"Suomen talouden kilpailukyky", Huippuseminaari 2015, Lahti, 16.1.

"Kreikka ja euroalueen kehityspotential", Pohjola-pankin sijoittajatilaisuus, 22.1.

"Talouden näkymät", Kelan johtoryhmä, 3.2.

"Eväitä uudelle hallitukselle", alustus ja paneelikeskustelu, UM:n viestintäosaston koulutuspäivät, 11.2.

"Suomen talouden tila ja haasteet", Kuntaliiton talous- ja rahoitusfoorumi 2015, 11.2.

"Uuden hallituksen talouspolitiikkahaasteet", Järjestöekonomistit, 24.2.

"Millä kasvua voidaan edistää?", Verohallinnon juhlaseminaari, Helsinki, 26.2.

"Suomen kilpailukyky", Lääketietokeskus, 4.3.

Kommenttipuheenvuoro, "EU Economic governance", EU-edustuston seminaari (Dombrovskis, Borg, Stubb), 13.3.

"Suomen makrokehitys kv-vertailussa", SP-seminaari, 20.3.

"Huomisen Suomi: Mitä uudelta hallitukselta vaaditaan?", Annika Saarikon ja Sanni Grahn-Laasosen aamiaisseminaari, 25.3.

Kommenttipuheenvuoro, "Finland's economic situation", OECD seminaari, Pariisi, 10.4.

"Mitä hyvinvointivaltion pelastamiseksi tarvitaan?", SOSTE, 16.4.

"Miltä kansantalous näyttää?", Veine Oy hallitus, 22.4.

"Talouden näkymät ja talouspolitiikan mahdollisuudet", Helsingin seudun kauppakamari, 5.5.

"Talouden kasvu edellyttää kokeiluja ja riskinottoa", Future Workshop, Pohjanmaan kauppakamari, Vaasa, 18.5.

"Miten uuden hallituksen tulisi kääntää talous kasvuun?", Suomen Yrittäjät, 20.5.

"Kuinka talouskurimuksesta ulos?", Satamapäivät, Satamaliitto, 27.5.

"Miten hallituksen tulisi kääntää talous kasvuun?", Johtaja-symposium, Lääkäripalveluliitto, 28.5.

"Suomi kansainvälisessä taloudessa", Kestävän talouspolitiikan johtamiskurssi 6, Sitra, 9.6.

"Suomen talouden ongelmat", EVA Business Fellows -kurssi, 25.9.

"Makrokehitys Pohjois-Euroopassa", Joensuun yliopisto, 9.10.

Kommenttipuheenvuoro, Investoinnit Suomessa, Talousneuvosto, 19.10.

"Suomen kääntäminen nousuun", Ferrum Steel, 10-vuotisjuhla, Seinäjoki, 9.11.

"EMUn tulevaisuus", Eurooppalainen Suomi -yhdistys, 4.11.

"Talouden tilanne ja talouspolitiikka", Talouselämä-lehden seminaari, 5.11.

"Mistä suomalaisten pitäisi olla huolissaan?", Oppilaitosjohtajien koulutustilaisuus, Tampere, 11.11.

"Suomen talouden tilanne", Pientaloteollisuuden seminaari, 12.11.

"Pääseekö Suomi takaisin Euroopan eturintamaan?", key note, 600Minutes Institutional Investors, 1.12.

"Direction of the EMU", CEPS lunch seminar, 9.12.

"Oppositionens budgetförslag", Ekonomiska samfundet, 10.12.

Liite 7 Asiantuntijatehtävät

ASIAANTUNTIJATEHTÄVÄT

Jyrki Ali-Yrkkö

Osallistuminen paneelikeskusteluun ”Suomi ja maailman isot trendit”, Suurlähettiläspäivät, Ulkoministeriö, 26.8.

Osallistuminen paneelikeskusteluun ”Tulevaisuuden kunta”, Hard Talk Festival, Pori, 9.9.

Rita Asplund

Tutkimushakemuksen arviointi, European Science Foundation.
Comment paper for Finland, Gender segregation in the labour market and education, The EU Mutual Learning Programme in Gender Equality.

Birgitta Berg-Andersson

Kansantalouden tilinpidon asiantuntijaryhmän jäsen, Tilastokeskus, 11.9.2015–31.12.2017.

Antti Kauhanen

Ohjausryhmän jäsen, Aalto-yliopiston taloustieteen laitos/Maisteriohjelma.

Työryhmän jäsen, Rakennemuutokseen sopeutumisen ennaltaehkäisevä toimintamalli, Valtioneuvoston kanslia, 20.3.–31.8.2015.

Käsikirjoituksien arviointeja: Managerial and Decision Economics, Human Resource Management Journal, International Journal of Production Economics, Journal of Economic Behavior & Organization, Managerial and Decision Economics, IZA World of Labor, Research in Labor Economics.

Väitöskirjan esitarkastus, Aalto-yliopisto perustieteiden korkeakoulu.

Osallistuminen paneelikeskusteluun, Y-talk: Suoraa puhetta huomisen yrittäjyydestä, Yritystä Stadiin-tapahtuma, Helsingin yrittäjät, 6.5.

Markku Kotilainen

EU-koordinaatioryhmän jäsen, Valtiovarainministeriö.

EU-koordinaatioryhmän jäsen, Valtioneuvoston kanslia.

UM:n laajan OECD-koordinaatioryhmän jäsen, Ulkoasiainministeriö.

Suomalais-venäläisen tieteellisteknisen komission taloustieteen ryhmän jäsen, Suomen Akatemia.

Steering Committeeen jäsen, EUROFRAME-ryhmä.

Scientific Committeeen jäsen, EUROFRAME-konferenssi, EUROFRAME-ryhmä.

Terttu Luukkonen

Member of the Editorial Advisory Board, Research Evaluation, 1.1.2015 alkaen.

Member of Editorial Advisory Board, Science, Technology, & Human Values, 24.8.2015 alkaen.

Advisory Editor, Research Policy, 1.1.2015 alkaen.

Member of Scientific Committee, ISSI 2015, International Conference on Scientometrics & Informetrics, Istanbul, Turkey 29.6.–4.7.2015.

Member of the Conference Program Committee, Atlanta Conference on Science and Innovation Policy, 17.9.–19.9.2015.

Member of Scientific Committee, 20th International Conference on Science and Technology Indicators, Lugano, Switzerland, 2.9.–4.9.2015.

Käsikirjoituksien arviointeja: Research Policy, R&D Management, Research Evaluation, Scientometrics.

Mika Maliranta

Neuvottelukunnan jäsen, Valtiontalouden tarkastusvirasto, 1.5.2015–30.4.2017.

Johtokunnan jäsen, Kuluttajatutkimuskeskus, Helsingin Yliopisto, 1.1.2015–31.12.2018.

Neuvottelukunnan jäsen, Tilastokeskus, 1.1.2015–31.12.2018.

Käsikirjoituksien arvionteja: European Economic Review, Journal of Productivity Analysis.

Liite 7 Asiantuntijatehtävät

Timo Seppälä

Käsikirjoituksien arviointia, Research Policy.

Antti Tahvanainen

Luennointia Aalto EE:n Part-Time MBA -ohjelman kurssilla "Managing for the Future" 12.10–16.10.2015.

Vesa Vihriälä

Osallistuminen paneelikeskusteluun "EKP ja sen mandaatti muuttuvissa oloissa", OP-Pohjolan teemapäivä, 26.1.

Osallistuminen paneelikeskusteluun, "Verotuksen vaihtoehdot", EK:n seminaari, 18.3.

Osallistuminen paneelikeskusteluun, "Investment-led growth strategies", Kalevi Sorsan säätiön seminaari, 26.3.

Osallistuminen paneelikeskusteluun, "Finland, what's coming next", Itävallan kaupallinen edustusto, 10.6.

Osallistuminen paneelikeskusteluun, "Finland's economic challenges", Nordean seminaari, 10.6.

Osallistuminen paneelikeskusteluun, "Kunnat luovat tulevaisuutta", Suomi Areena, Pori 16.7.

LAUSUNNOT JA KUULEMINEN

Birgitta Berg-Andersson

Hörande om Finlands ekonomiska utsikter, Ålands lagtings finans- och näringsutskott, 26.11.

Kotilainen Markku

Kuuleminen, valtion vuoden 2016 tulo- ja menoarvio, Eduskunnan talousvaliokunta, 1.10.

Vesa Vihriälä

Kuuleminen, julkisen talouden suunnitelma, Eduskunnan valtiovarainvaliokunta, 16.10.

Kuuleminen, EMUn kehittämisen vaihtoehdot, Eduskunnan talousvaliokunta, 26.11.

Kuuleminen, EMUn kehittämisen vaihtoehdot, Eduskunnan suuri valiokunta, 2.12.

Kuuleminen, Regions' role in the EMU, Committee of Regions, Bryssel, 9.12.

Liite 8 Tuloslaskelma ja tase

Tuloslaskelma	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Varsinainen toiminta		
Tuotot		
Projektituotot	2 857 445.78	2 512 872.73
Muut tuotot	241 155.98	305 158.40
Tuotot yhteensä	3 098 601.76	2 818 031.13
Kulut		
Henkilöstökulut	3 080 234.08	3 031 385.75
Poistot	11 399.32	15 199.10
Muut kulut	1 638 512.98	1 199 263.37
Kulut yhteensä	4 730 146.38	4 245 848.22
Tuotto-/kulujäämä	-1 631 544.62	-1 427 817.09
Varainhankinta		
Tuotot		
Jäsenrahoitus	1 406 000.00	1 386 000.00
TT-säätiön lisärahoitus	0.00	0.00
Muut avustukset	125 000.00	75 000.00
Tuotto-/kulujäämä	-100 544.62	33 182.91
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	3 819 578.65	-74 630.24
Yleisavustukset	235 000.00	235 000.00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 954 034.03	193 552.67

Kiinteistö Oy Yrjönkatu 13 osakeet myytiin vuonna 2015. Velkaosuudella, kuluilla ja kauppahinnan lopputarkistuksella vähennetty myyntihinta oli 3 909 212,45€.

Tase	31.12.2015	31.12.2014
VASTAATAVA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet	34 197.96	45 597.28
Sijoitukset	44 754.81	1 067 431.64
Pysyvät vastaavat yhteensä	78 952.77	1 113 028.92
Vaihtuvat vastaavat		
Pitkäaikaiset	0.00	170 000.00
Lyhytaikaiset	712 808.73	461 304.30
Rahat ja pankkisaamiset	5 927 521.77	1 934 038.89
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	6 640 330.50	2 565 343.19
VASTAATAVA YHTEENSÄ	6 719 283.27	3 678 372.11
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Arvonkorotusrahoisto	0.00	1 000 000.00
Edellisten tilikausien ylijäämä	922 439.65	728 886.98
Tilikauden ylijäämä	3 954 034.03	193 552.67
Oma pääoma yhteensä	4 876 473.68	1 922 439.65
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma	166 667.00	291 667.00
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 676 142.59	1 464 265.46
Vieras pääoma yhteensä	1 842 809.59	1 755 932.46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 719 283.27	3 678 372.11

